

Taxa postală platite în numerar No. 224.716—929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj.

da Baron I. Telefon: 9. vonta 110. 600. egés havonta vedevre 3. félve 6. egészve dollár, vagy egyenlő értékű valuta. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-szei Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Vasárnap, 1932. jan. 31.

5692. ÉV SEBAT 23. XV. ÉVF. 25. SZÁM.

Az utolsó sugár

A bukaresti Nemzeti Színház premierre készül.

A fiatal szerző, akinek darabját hétfőn este mutatja be az állami szubvencióból fenntartott színház, nemrégiben mult el hatvan éves. Ugy hívják, hogy Jorga Miklós. És üres óráiban, amikor nem ír színdarabot, miniszterelnökséggel foglalkozik. Ráadásul a címe sem mindennapi ennek a színdarabnak: Az utolsó sugár...

Vajon nem a kormány utolsó sugara? Egyelőre titok. Egy bukaresti újságíró ugyan megkérdezte a miniszterelnököt, hogy miről is szól az Utolsó sugár, de Jorga a kezdő írók melancholikus szerénységével sütötte le a szemét:

— Nem tudom — pirult el szégyenlősen — már el is felejtettem.

Milyen jó is neki, hogy ilyen hamar tud felejtetni.

Bár már mi is elfelejthetnénk a Jorga-kormány első és utolsó... fényugarát is.

A szakértők

Miért volna szükség rendszerváltozásra? — kérdi a kormány párt. Azért talán, mert egyes miniszterek nem váltak be? Semmi baj! Az ember kicséréli őket és különbekezt állít helyükre. Ezért csak nem lehet rendszerváltozásról beszélni?! Nem lehet?

Nézünk csak meg.

A Jorga-kormány szakértők kormányának nevezi magát. Vagyis a miniszteriumok élén nem dilettáns politikusok állnak, hanem kvalifikált szakemberek. Ime:

Miniszterelnök: a legnagyobb történelmetudós.

Közügyminiszter: a bukaresti egyetem rektora. (Jorga).

Külsügyi miniszter: a temesvári megye kiváló rektora. (Valcovici).

Égésügyminiszter: a leghíresebb román orvosprofesszor. (Cantacuzino).

Iparügyi miniszter: a bukaresti közgazdasági egyetem rektora. (Carpen).

Meg kell hagyni: egytől-egy szakértők. Szébb kormánylistáról még csak nem is álmodhatott volna az ország.

És mégis... Rossz nyelvek szerint ilyen hozzá nem értő kormánya még nem volt az országnak...

És most ki fogják cserélni az embereket? Kiket akarnak vajon e patinás nevek helyébe állítani? Más szakértőket eius dem farinae? De ha ezek a tudós professzorok csődöt mondtak, mi vár az országra kisebb kaliberű tudósok „szakértelme” alatt?

Nem a szakértőkben volt a hiba tehát. Nem is a szakértelemben. Hanem a rendszerben.

Jó lesz tehát, ha ismét politikusok veszik át a kormányt.

Mertha a politikusok csődöt mondanak: legalább azzal vizsgálja magát az ország, hogy dilettánsoktól nem telik többre.

Mig Jorga „szakértői” alatt — mivel vizsgálja magát a szerencsétlen ország?

Mukdeni jelentésükén táborozó javaslatot kapott... az orosz érdekeinek... a válságos... a ki... a városok... a Kirinből... a japán... a külvárosait... a gazdasági... a szállítási... a tanács... a népszövetség... a japán és a...

A tulhaladott háború irodalom

Még két éve sincs, hogy Remarque, Glaeser, Dorgelés, Renn háborús regényei színesítették a világot, naturalisztikus színekkel esetetel háborús borzalmaikkal. Gránátok robbanásai, lövésárkok szennye, borzalmas sebek fájdalomai, a hadikórházak jodiformos levegője csapott felénk e könyvekből. Bénák, vakok, nyomorékok apokaliptikus menetét láttuk felvonulni a nyugati és keleti harc-tereken, mialatt a háborúban részt nem vett, jámbor polgárok fejcsóváva kérdezték önmaguktól: hát ez is lehetséges volt? Igen, lehetséges volt. Ez emberi bestialitás, a rombolás szelleme, karöltve a technikai fejlődés lelkiismeretlenségével, a káosz harcosok, ambiciózus tábornokok és államférfiak könyörtelenségével tizenkétmillió életerős embert kényszerített a négyéves világháború folyamán a sírdombok alá. Az egész világ azóta is ennek a véres szüretnek savanyu korhely-levét issza.

A világháború borzalmait azonban csak

Jorga szerint Argetoianu, Argetoianu szerint Jorga az oka az állami bevétel csökkenésének

Jorga a mai minisztertanácsban megdicsérte ugyan Argetoianu-t, de mégis felborult közöttük a barátság

Nyolc új törvényjavaslat betérjesztését hátrázta el a minisztertanács

Bucuresti-Bukarest, január 30. Mielőtt 5 órakor Jorga miniszterelnök elnökletével összeült a minisztertanács, amely elé különös várakozásokkal néztek a politikai körök. A tanácskozás több mint két óra hosszat tartott és arról a következő jelentést adták ki:

Argetoianu pénzügyminiszter közel két óra hosszat tartó előadásban számolt be külföldi útján szerzett tapasztalatairól s azokról az impressziókról, amelyeket a külföldi gazdasági körökkel folytatott érintkezéseivel szerzett. A minisztertanács a pénzügyminiszternek e jelentését jóváhagyta és elfogadta, Jorga miniszterelnök pedig megfogalmazta a minisztertanács Argetoianu miniszternek az ország érdekében kifejtett külföldi tevékenységéről.

A minisztertanács ezután folyó ügyeket és adminisztrációs kérdéseket tárgyalta s megállapította a parlamenti ülések rendjét. Eszerint a parlament

mindkét házának megnyitó ülése hétfőn délután lesznek. Az alábbi törvényjavaslatokat a következő sorrendben veszik tárgyalás alá: Uttörvény, kényszereszerződési eljárás módosítása, lakbértörvény, mezőgazdasági adósságok konverziója, szeszmonopólium, új repülőposta felállítás, közigazgatási törvény módosítása és az új ipartörvény javaslatai.

A minisztertanácsról távozóban Vasilescu Carpen kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy foglalkoztak egyes országoknak Romániára nézve káros importkorlátozási rendelkezéseivel, nevezetesen Lengyelországnak és Csehszlovákiának ismeretes intézkedéseivel. Kijelentette, hogy úgy Lengyelországgal, mint Csehszlovákiával ezt a kérdést igyekeznek békésen megoldani, mert a békés megoldás terve jobban szolgálja az országnak az érdekeit s kielégítőbb is, mintha a kérdést elmergesítenék.

Jorga és Argetoianu kölcsönösen megharagudtak egymásra

Bucuresti-Bukarest, január 30. Jorga és Argetoianu, amint megirtuk a pénteki nap folyamán tárgyalásokat folytattak egymással, de hogy a helyzet közöttük enyhült-e vagy még jobban kiélesedett, azt az egymástól eltérő információk alapján lehet világosan látni. A Carentul úgy tudja, hogy a kormány két vezető embere mindenben egyetért, többek között abban is, hogy jelenleg nincs szükség a kormány azonnali távozására, sőt még átszervezésére sem. A kormány megmarad jelenlegi formájában a parlament bezárásáig, amely március 20-án történik meg. Ezalatt az idő alatt megvázazzák a konverziós törvényjavaslatot, majd a parlament bezárása után újabb megvizsgálják a politikai helyzetet s akkor valószínűleg nagyobb méretű kormányátrendezések lesznek.

Az Epoca viszont úgy tudja, hogy a kormány tekintve azokat a nehézségeket, amelyek a konverziós javaslat útjába gördültek, egy olyan megoldással akar kísérletezni, hogy hosszabb moratóriumot ad a mezőgazdasági adósságokra, normális kamattal, az uszoraellenes törvények kifizetésével és külön előnyök nyújtásával azon hitelezők részére, akik önként hajlandók hozzájárulni követeleik összegének leszállításához.

A Viitorul azt írja, hogy Jorga és Argetoianu közt a nézeteltérések nem hogy elsimultak, hanem még jobban kiélesedtek. A pénzügyminiszter személye elleni támadásnak minősíti azt, hogy Jorga az ő távollétében tanácskozást tartott lakásán hűvel és hogy komolyan gondolkodott és beszélt a lemondásról. A miniszterelnök nem volt hajlandó különösebb magyarázatokat adni az Argetoianu távollétében történt államtitkári kinevezésekről, ami természetesen megint csak rosszabbította a helyzetet. Ezenkívül az állami jövedelmek napról-napra csökkennek, amit úgy Jorga, mint Argetoianu a másik politikai ténykedéseinek rováására ír. A liberálisok lapja szerint a kormány a nyílt krízis napjait éli.

mot ad a mezőgazdasági adósságokra, normális kamattal, az uszoraellenes törvények kifizetésével és külön előnyök nyújtásával azon hitelezők részére, akik önként hajlandók hozzájárulni követeleik összegének leszállításához.

A Viitorul azt írja, hogy Jorga és Argetoianu közt a nézeteltérések nem hogy elsimultak, hanem még jobban kiélesedtek. A pénzügyminiszter személye elleni támadásnak minősíti azt, hogy Jorga az ő távollétében tanácskozást tartott lakásán hűvel és hogy komolyan gondolkodott és beszélt a lemondásról. A miniszterelnök nem volt hajlandó különösebb magyarázatokat adni az Argetoianu távollétében történt államtitkári kinevezésekről, ami természetesen megint csak rosszabbította a helyzetet. Ezenkívül az állami jövedelmek napról-napra csökkennek, amit úgy Jorga, mint Argetoianu a másik politikai ténykedéseinek rováására ír. A liberálisok lapja szerint a kormány a nyílt krízis napjait éli.

bevezetői, halvány aláfestésű előjátékai voltak annak a borzalomsorozatnak, amely ma Snghaiban — mintegy mementóként a készülő eseményeknek — lejátsszódik. A világháborúban még reguláris csapatok küzdöttek egymás ellen. A békés polgári lakosság otthon ült falvaiban és városaiban, mialatt fiai a harc-tereken elvérezték. Ha történt is egy-egy Zepelin-támadás egyes városok ellen, ez különösebben borzalmas következményekkel nem járt, mert a világháború hadi technikája még nem állott a haditechnika mai „fejlettségi” fokán.

Sanghaiban azonban már a legújabb és legmodernebb haditechnika „áldásai” mutatkoznak meg. A japán repülőraj gyújtó bombái nemcsak egy egész városrészt gyújtottak fel, nemcsak reguláris katonákat gyilkoltak le, hanem a békés polgári lakosságot is lemészárolták. Sőt, mint a megbízható hadijelentésekből kitűnik, a repülő-támadásnak sokkal több a polgári halottja, mint a tényleges katonák közül való halott.

Ez a hadijelentés mindennél meggyőzőbb ben beszél. Azok a borzalmak, amelyek Sanghaiban lejátsszódtak, immár nemcsak katonák privilégiumai, hanem a békés

polgári lakosságé is. Az elhíhetetlennek hitt jóslat, mely szerint a jövő háborúja kizárólag légi háború lesz s abban nem lesz többé különbség civil és katonák között, tulhamar beteljesedett. A kínaiak ágyú, gépfegyverei, katonáinak árméltó zása és hősiessége Sanghaiban telejes meddőnek bizonyult: néhány japán hadi-repülőgépet mindent radikálisan elintézett. Romhalmazzá és füsttengeré változtatott egy városrészt és hősi halottakká változtatta a békés civil lakosságot.

Azok a borzalmak, a háborús naturalizmusnak azok az infernális színei tehát, amelyek a világháború irodalom regényeiben oly megrázó erővel hatáltak az olvasóközönség elé, immár meghaladtak. A civilizáció szédületes irama tizenkét év alatt anakronizmusává tette a világháború borzalmait. Azok a gyötrelmek és szenvedések, amelyek e könyvekben megdermesztették idegeinket, enyhe fuvallatok csak a jövő, helyesebben a jelen háborújának borzalmához képest.

A világháború irodalma meghaladott lett, de meghaladott lett minden olyan álom és ábránd is, mely még hitt a civilizált ember emberségében, józanságában és előrelátásában.

VILÁG TÜKRE

A tények és elméletek zavarai

A társadalmi és politikai tevékenység hatékonyságának első feltétele, hogy a tények és a szándékok harmóniában legyenek egymással. Ami precízírozva annyit jelent, hogy a tényeknek termékeny gondolatokat kell inspirálniuk és a termékeny gondolatoknak tényekké, tettekké kell változniuk.

Minél mélyebbre megyünk azonban a világválság rengetegébe, annál nyilvánvalóbbá válik, hogy ez a harmónia: a gondolatok és a tények harmóniája egyre inkább károszba fordul. A tények nem engedelmessé válnak a gondolatnak s a gondolatok hovatovább elvesztik hatóságukat a tényekre. Szinte napról-napra ontják a tudományos könyvkiadóvállalatok azokat a műveket, amelyek a válság megoldásának legkülönbözőbb és egymással homlokegyenest ellenkező javaslatait tartalmazzák. Valóságos enciklopédiáját lehetne összeállítani ezeknek a javaslatoknak, amelyeknek legjellemzőbb és egyben közös ismertető jelük az, hogy a tények egyre sürgetőbb kényszere ellenére, a gyakorlatban semmi sem tud belőlük megvalósulni.

Vannak, akik a deflációban, vannak, akik az inflációban látják a megoldást. Vannak, akik a termelés és fogyasztás harmóniájának visszaállítását javasolják. Vannak, akik Európa politikai egységének megteremtésében látják a kibontakozás útját, mások viszont Európa kartellizálásában — politika nélkül — fedezik fel a csodaszert. Mások azon a véleményen vannak, hogy a jóvátételek és hadiadósságok elengedése, valamint a leszerelés minden további nélkül megszüntetné a kapitalista termelés bonyolult és egyre súlyosabb válságát. De azoknak száma sem elenyésző, akik a jóvátételek és hadiadósságok elengedéseben nem fedezik fel a helytelen racionalizálás által bekövetkezett szociális válság megszüntetésének lehetőségét.

Javaslatok, szempontok, kritikák, irányelvek valóságos zuhataga hullott a civilizált emberiség nyakába, anélkül, hogy mindezekből a legcsekélyebb enyhülést profitálhatná a szenvedő emberek többsége. A gondolatok olyan zürzavara zugszajong, zakatol körülöttünk, hogy a legtisztább koponyák is megszedülhetnek tőle s a legelszántabb tetterő is megbénulhat általuk.

A normális és egészséges kölesönhatás a tények és a tények alakítására szükséges gondolatok között kétségenkívül megszünt. Elmélet és gyakorlat anarchikus szembefordulást mutatnak egymással. A tények zavarát a szándékok zavarai okozza, még pedig nemcsak gazdasági, hanem világpolitikai viszonylatokban is, hanem világpolitikai viszonylatokban is. Mindenütt a megbomlott egyensúly hatásait szemléljük, egy olyan világháborús sűrűsödésnek vagyunk tanúi, amilyen a népvándorlás korszaka óta még nem jelentkezett a történelem síkján.

Az egyensúly megbomlása a történelem folyamán számtalan esetben volt egy új, fejlettebb egyensúly kialakulásának magva. Ilyenkor az események gyors egymásutánban követték egymást, az operatív beavatkozás ereje új feltételeket szabott s az új feltételek között új életlehetőségeket tárt fel. Ma a tehetetlenség erő, amely egyedül szabályozza, helyesebben tartja működésben azt az egyensúlytalanságot, mely annyi szenvedésnek oka, távolabbi hatásában pedig okozata is.

A szándékoknak és a tényeknek egymástól való elkülönülésével magyarázhatók azok az események is, melyek a világpolitikában szemünk előtt lejátsszódnak. Mialatt egyre sürűbben és egyre elszántabban hangzanak fel a béke és leszerelés jelszavai, mialatt a szándékok tényleg egy újabb és borzalmas tragédia megelőzésére irányulnak: a valóság té-

nyei a szándékokat állandóan diszkreditálják.

Kína és Japán a Népszövetség tagállamai s mindkét állam delegátusai utban vannak a pár nap múlva megnyíló leszerelési konferenciára. Ezenfelül Kína és Japán delegátusai aláírták a Kellogg-paktumot és mindketten tagjai a Népszövetségnek. Ennek ellenére Mandzsuriában és Sanghaiban formális háború dúhög, a béke és a leszerelés eszméje még városnegyedek és legvilkolt emberi testek hekatombáiban revelálódik.

A leszerelési konferencia összeülésekor a egész civilizált emberiség a militarista örület extázisában tobzódik. Minden külső és belső ok meg van arra — és eme okok között első helyen áll éppen a gazdasági válságból eredő szociális nyugtalanság és nemzeti féltékenységek —, hogy a leszerelési konferencia mélyebb és végzetesebb kudarcba fulladjon, mint akár két évvel ezelőtt fulladhatott volna.

A francia intranzigencia, mely a jóvátételek ügyével kapcsolatban Németország, Anglia és Amerika ellen irányul, szintén igen nyomós ok arra, hogy a leszerelési konferencia sikerében kételkedjünk. A francia államférfiak alig pár nappal a leszerelési konferencia megkezdése előtt Franciaország biztonságára hivatkoznak, ami egyet jelent azzal, hogy ténylegesen nem óhajtják a leszerelést. S ha Franciaország nem akar leszerelni, akkor nyilvánvalóan fennáll a veszélye annak is, hogy Németországban elmélyül a hitlerista, vagy kommunista forradalom veszélye, megerősödik az a lehetőség, hogy Németország kilép a Népszövetségből.

A japán-kínai, illetőleg japán-amerikai konfliktus Amerika imperializmusát is kártékonyan befolyásolhatja. A mai konstellációk között úgy Japán, mint Kína, úgy Oroszország, mint Anglia (Anglia leszerelési szándékait az indiai események szintén elhalványították) aligha fognak hozzájárulni egy radikális leszerelési koncepcióhoz. Mindegyik a maga biztonságára fog hivatkozni, ami érthető is, hiszen egy akut háborús atmoszférában a leszerelés gondolata inkább szatirikusan, mint valóságosan hat.

Tragikus árnyak sűrűsödnek a világ fölött. Megoldás helyett, helyesebben megoldások késedelmezése miatt az a bizonyos harmadik lehetőség: a káosz és összeomlás lehetősége fenyeget. S talán éppen ez a stagnálás, a tények bonyolultságát leegyszerűsítő cselekvőerőnek hiánya az oka annak is, hogy az eszmék és gondolatok zavara egyre fokozottabb lesz.

Egészséges elméletek mindig a gyakorlati szükségletekhez alkalmazkodnak. Minél betegesebbek a tények, annál zavarosabbak az elméletek. A jelek arra vallanak, hogy Európa és általában a fehér civilizált világ szellemi és gazdasági irányítói elvesztették a tisztánlátást, a mérész egyvonalúság képességét s a tények káosza gondolataik, eszméik, elméleteik, zavarában tükröződnek.

Ennek a zavarnak egyik tragikuma kétségenkívül a leszerelési konferencia részleges, vagy teljes sikertelenségében fog megmutatkozni. Egyetlen biztató motívumot nem mutatnak az események, amelyekből a leszerelési konferencia komoly sikerére következtethetnénk. Már pedig ez a sikertelenség nemcsak a válság ténybeli súlyosbodását fogja maga után vonni, hanem lélektani vonatkozásban is súlyos hatással lehet. E pillanatban még élnek bizonyos reménysek a népekben, nemzetekben és osztályokban. Katasztrofális volna, ha ezeket a reményeket nem sikerülne most sem valóra váltani.

Salamon László

Első eset,

hogy a hántott fa nem drágább a bükkfánál!

Használjuk ki!

Hántottfa aprítva házhoz szállítva 100 kg.-ként 75 lej
Bükkhasábból aprított 100 kg.-ként 75 lej
Vegyés másodosztályú 100 kg.-ként 65 lej

20 mázás vételnél

10 százalékos engedmény

Megrendelhető:

Lázár Istermelőnél

Reg. Ferd. 59. Telefon 2-51

Jóvágyos időben
toronyfertőzéstől
megóvó EGGOMINT
pasztilla

Részletesen vallanak a konstancai kaland letartóztatottjai

Csak a francia Lecoque igyekszik üzleti kapcsolatokkal alibit igazolni. Mi az összefüggés a Kutjepov-rablás és a konstancai eset között?

Bucuresti-Bukarest, január 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). A konstancai ember rablási kísérlet ügye egyre jobban az érdeklődés homlokterébe kerül és mennél inkább halad előre az érdekes nemzetközi botrány nyomozása, annál jobban rajzolódnak elő azok a konturok, amelyek a GPU emberek bonyolult konstancai kirándulását az utóbbi évek legérdekesebb bűnügyévé teszik. A bukaresti sajtó a párizsi lapok közleményei alapján megállapítja, hogy Abagekov nem más, mint egy nemzetközi szélhámos, akinek néhány állam rendőrségével gyűlt meg eddig a baja. Trockij párizsi lapja erőlyesen cáfolja azt a hírt, mintha Abagekov belső barátja lett volna a nagy orosz forradalmárnak. A lap szerint Abagekov nem azért vesztette el állását a GPU-nál, mert Trockij pártíve volt, sőt ellenkezőleg, éppen azzal bízták meg, hogy Trockijt és pártíveit ellenőrizze. Abagekov már Bulgáriában is járt és ott az államrendőrség megállapította, hogy az érdekes ember adatai teljesen értéktelenek.

Grisa, a fanatikus

A konstancai kaland több szereplői ügyében tovább folytatja a nyomozást a bukaresti ügyészség. Rendkívül érdekes alakja a bűnügynek Alexej Vasilievici, akit a Cseka szervezetében Grisa álnevén ismertek. Grisa bízták meg a GPU konstancai részlegére, hogy Agabekovot elrabolja. Grisa vallomása érdekes részleteket mondott el a kihallgatásokat végző Stănescu vizsgálóbíró. Grisa érdekes ember, de nem tulságosan képzett. Határozott, erős akaratú temperamentum, amellyel fanatikusan híve és rajongója a szivjetnek, a proletárdiktatúra proklamálása óta. Grisa Konstantinápolyban nem dolgozott sokat, annál többet azonban Odesszában, ahol működésének mérlegét egész sereg véres bűncselekmény terheli. A romániai kirándulás nagy terve volt, mert arra gondolt, hogy az atak sikere esetén magasabb pozícióba kerül. Előrehaladást ígértek neki állásában és ösztönözték az is, hogy odesszai kollegái valamennyien karriert csináltak.

Hogyan dolgozik a Cseka

Grisa ezután ismertette a balkáni Cseka szervezet hatáskörét és belső organizációját. A szervezet tagjai nem ismerik egymást. A megbízottak utasításokat és pénzt kapnak egy cseka főnök útján, akit külföldön diplomáciai megbízatása leplez. Konstantinápolyban, Párizsban és Londonban a szovjetkövetségek a csekasejtek szerepét töltik be.

Grisa elmondta, hogy a központ, melynek megbízásából Konstancaba jött, nemcsak azt a szerepet töltötte be, hogy a GPU keretein belül teoretikus működést fejtessen ki, hanem ahogy azt a szükség megkívánta, a balkánállamokban merényletek elkövetését segítse elő és általában olyan aktusokat provokáljon, amelyek zavargásokat idézhetnek elő.

Grisa vallomása egyelőre befejeződött, a legközelebbi alkalommal a vizsgálóbíró szembesíteni fogja Sama Samuridissal, aki az egyetlen csekabiztos, akivel összeköttetést tartott fenn.

Tomcseff

Egészen más ember a bulgár Gene Tomcseff, aki amikor Konstancaiban letartóztatták a társaságot, a következőket mondta a sziguraszóna-detektíveknek:

— Jó fogást csináltak!

Mint embertípus, Tomcseff pontosan az ellentéte Grisanak. Viselkedése, fellépése és képességei azt a feltevést keltik, hogy nagyobb szerepet játszott a Cseka balkáni szervezetében, mint ahogyan ezt sejtített Tomcseff nem fanatikus és nem vett részt terrorista csoportban. A titkosrendőr prototípusa, a nagy gyakorlatlall rendelkező csekaügynök, aki ravasz és veszedelmes. Kihallgatása éppen ezért

gásokban.

Lecoque, a konstancai kaland francia származású letartóztatottja alibit akar igazolni. Azt állítja, hogy egy bruxellesi cég megbízottja és mint ilyen felkereste a bukaresti cégeket. Érdekes, hogy Lecoque két bukaresti sportegyletnek az az ajánlatot tette, hogy két trénerrel hozza le ingyenesen az országra. A vizsgáló vezető hatóságok azt hiszik, hogy a két tréner személyében kommunista kémeket akart a fővárosba csempészni Lecoque. Ma egyébként egy párizsi ügyvéd érkezett Bukarestbe, hogy Lecoque családjának megbízásából a letartóztatott védelmét ellássa. Ugyancsak látogatója érkezett Tomcseffnek is, akit szófiai nővére keresett fel a vizsgálóbíró szobájában.

A francia hatóságok egyébként rendkívül érdeklődést mutatnak az ügy iránt, mert most már kétségtelen, hogy a konstancai esetnek feltétlenül összefüggése van a Kutjepov elrablásával. Eppen Lecoque az, akivel kapcsolatban ez a feltevés valószínű, mert Lecoque nővéreinek szállodája van Párizsban, ahol a Kutjepov-rablás tettesei párizsi tartózkodásuk alatt laktak. A vizsgálat még szenzációs érdekességgel fejleményeket ígér.

Egy csehszlovák képviselő közeli háborút jósol

PRAGA, január 30. Spacék csehszlovák demokrata képviselő a véderőbizottságban arra való hivatkozással, hogy a közeljövőben háborúval kell számolni, nyilatkozattételre szólította fel a nemzetvédelmi minisztert, mennyiben készült fel a csehszlovák hadsereg modern harci eszközökkel vívandó harcban való védekezésre. A képviselő hangsúlyozta, hogy Csehszlovákia, mint háborúban született állam feltétlenül részt fog venni a legközelebbi háborúban is.

Hindenburgnak a nemzeti szocialista dr. Fricke lesz az ellenjelöltje?

Az első választási menet sikere esetén a második menetben Hitler jelölteti magát Hindenburggal szemben

Berlin, január 30. Hindenburg elnöki idejének meghosszabbítása ügyében csendben folytatott tárgyalásoknak hamarosan hatások mutatkoztak. A Hindenburg újbóli megválasztását intézőbizottság már megalakulóban van, Bajországra már megjelent egy felhívás Hindenburg újbóli megválasztása érdekében és ezt a felhívást számos ismert személyiség aláírta. Bajországra azért hozták nyilvánosságra ilyen korán ezt a felhívást, mivel attól tartottak, hogy Hugenbergnek sikerült megegyeznie a nemzeti szocialistákkal a jobboldal közös jelöltjében, ami esetleg Hindenburg bukását vonta volna maga után. Az egész birodalmi felhívást sokezer ismert személyiség fogja aláírni, pártállásra való tekintet nélkül. A német nacionalista körökben ez az akció nagy meglepetést kelt. Remélték ugyanis, hogy sikerül a jobboldali pártoknak hamarosan megegyezniük a közös jelöltben a nemzeti szocialistákkal.

Hugenbergnek ez a kísérlete azonban meghiusult a nemzeti szocialista párt teljes széttagoltsága következtében. A nemzeti szocialistáknak ugyanis nincsen olyan jelöltjük, akinek csak valamelyes kilátása is lenne a sikerre, viszont a jelölt kudarcra kedvezőtlen következményeket vonna maga után a küszöbön álló poroszországi választásoknál. Ilyen körülmények között baloldali körökben most már biztosra veszik, hogy Hindenburgnak megint csak kommunista ellenjelöltje lesz az elnök-választásoknál.

Berlin, január 30. A Brüning kancellár és Hitler közötti nyitlével háborúban a legújabb esemény Hitler visszavonulása, amelyet ma tettek közzé. Hitler több pontban szembeszáll Brüning kancellár véleményével a birodalmi elnök hivatali idejének meghosszabbítására vonatkozóan. Hitler szerint a weimari alkotmány alapelve az, hogy a nép által választott birodalmi elnököt helyezze szembe a biro-

dalmi gyűléssel. Ha a birodalmi gyűlés többségének joga van arra, hogy a birodalmi elnök hivatali idejét meghosszabbítsa, akkor ugyanilyen joggal egy másik többség meg is rövidíthetné a birodalmi elnök hivatali idejét. Az ilyen lehetőségek valóra válása azonban lecsökkentené a birodalmi elnök tekintélyét és befolyását. Hitler azzal fejezi be nyit levelét, hogy továbbra is legfontosabbnak a mai politikai rendszer kiküszöbölését tartja. Brüning Hitlernek erre a levelére már nem fog válaszolni.

Berlin, január 30. A Hindenburg elnökségi idejének meghosszabbításával kapcsolatban a megindult mozgalomról a nemzeti szocialisták táborából a következő híreket terjesztik: A nemzeti szocialista párt február 3-ra összevontossági ülést hirdet, amely alkalommal állást fog foglalni a birodalmi elnök-választás kérdésében. Itt dől el az a kérdés, vajjon a párt áll-e külön jelöltet, vagy nem.

Valószínű, hogy a Hitler-párt Fricke jelöli. Ha azután az első választási menetben leadott szavazatok száma alapján sikerrel kecsegtetne egy önálló nemzeti szocialista jelöltnek a második választási menetbe való bocsátása, akkor a második menetben maga Hitler lenne az elnökjelölt. Nehézségek okoz ugyan egyelőre még az, hogy Hitler meg nem német állampolgár, de Braunschweig kormánya hír szerint azzal fogja Hitlert megbízni, hogy Braunschweig tartományt a birodalmi gyűlésben képviselje, vagy a másik terv szerint Hitlert rendkívüli tanárrá fogják kinevezni a braunschweigi ügyetemen és így ezzel egyszerre az állampolgársági kérdés is megoldást nyerne.

— Rockefeller súlyos beteg. Londonból jelentik: J. D. Rockefeller, az új petroleumkirály a floridai ormond-beachi kastélyban súlyos betegnek fekszik. Attól tartanak, hogy a kilencvenéves aggasztán nem fogja túlélni a betegséget.

Progra

Nem

Az uj e

Bucuresti-Bukarest. Kelet tudósítójától.) Fesszor egy évtizeden parasztpártnak volt harcos híve. Választást nem szerzett, annak idején a képviselőségre került sor, tából. Az új rezsim hozta a gyors érvényesülést. Választás polgármesterévé, né Pop Valér dr. erdélyi ságügyi táca élére a egyenes kivánságára miniszterévé.

Egy pr

valósal

Tatar professzor bukaresti sajtó képv. előttük programjáró puritán jellemű és így akinek készséggel hí az akarja valósítani. Könyvelővel kapcsolatban Sajnos azonban a szépséggel töltenek. A nemzeti paraszti amelynek élén erdély leges decentralizáció speciális bajait or igazgatóságot állított majdnem a semmibe tartományi igazgató mértékben is — ren hatáskörrel.

Mit fog tenni fesszor, akinek min. rének nincs pontosa tászköre? És vajjon indulata elegendő megtörje a Iorga-Ar fejezetten centralistálat?

A közeljövő van ezekre a kérdésekre ma délelőtti sajtó fe előtt elmondotta. Ezelőtt audiencián aki nagy érdeklődés és Bánát sorsa iránt kalma megállapítani tettel és figyelemmel erdélyi és bánati lak. következőképpen fol

Iorg

Erdé

— A kormányt is értés és a legteljese a Kárpátokon tuli. Mi erdélyiek sohas Iorgának a nemzeti hozott áldozatait és ratát bizonyítja a sebb iskolát szüntet a Bánátban, mint szeiben a költségtét ciónak következtéb

Argetoianu részért megnyilvánulni Erdé

Uj kö

— Ami engem ille miniszter nem fogok kormány ezen politik az uton haladva, a Valér megindult. C vának kifejtési. Idő hivatalomban, haner wött fogom, tölteni, szerezzek, érdeklődn lenések okairól tenni. Meg vagyok akarattal és kellő er kedvezően el lehet het tenni.

Második céloom a jának összegezteté keivel. Ellenőrzni igazgatási szervezet tudatot meghonosita közegeiben, hogy n tisztviselőként, han népért. A megérté szolgálja az erdélyi felelő igénybevétel nek s munkaerőjükr való felhasználásáva ság lelki egységét gálni.

Frakkingeket, gallérokat, báliruhákat gyönyörűen tisztít, fast olcsón a Kristály új vezetősége

Programot adott Tatar professzor, az új erdélyi miniszter

Nem a lakosság van a tisztviselőikért, hanem a tisztviselők a népért
Az új erdélyi miniszter különös gondot akar fordítani a máramarosi fatermelésre

Bucuresti-Bukarest, január 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tatar Coriolan professzor egy évtizeden keresztül a nemzeti parasztpártnak volt lelkes, de nem eléggé harcos híve. Választási és kortesérdemeiket nem szerzett magának s amikor annak idején a kegyek és méltóságok kiosztására került sor, kifejezték a listából. Az új rezsim az ő számára is meghozta a gyors érvényesülés lehetőségét. Képviselővé választották meg, Kolozsvár főpolgármesterévé nevezték ki s amikor Pop Valer dr. erdélyi miniszter az igazságügyi táca élére avanszáit, az uralkodó egyenes kívánságára rukkolt elő Erdély alminiszterévé.

Egy program, amely aligha valósulhat meg

Tatar professzor ma délelőtt fogadta a bukaresti sajtó képviselőit s nyilatkozott előtűk programjáról. Erdély alminisztere puritán jellemű és igen jóindulatú ember, akinek készséggel hisszük el, hogy meg akarja valósítani mindazt, amit Erdéllyel kapcsolatban maga elé tűzött. Sajnos azonban a mult tapasztalatai szépséggel töltenek el erre vonatkozólag. A nemzeti parasztpárti kormány, amelynek élén erdélyiek állottak — tényleges decentralizáció útján akarta Erdély speciális bajait orvosolni. Tartományi igazgatóságot állítottak fel az eredmény majdnem a semmivel lett egyenlő, bár a tartományi igazgatók — ha korlátozott mértékben is — rendelkeztek valamelyes hatáskörrel.

Mit fog tehetni Erdélyért Tatar professzor, akinek mint Erdély alminiszterének nincs pontosan körvonalazva hatásköre? És vajon az új alminiszter jóindulata elegendő lesz-e ahhoz, hogy megtörje a lorga-Argetoianu kabinet kifejezetten centralista politikai irányvonalát?

A közeljövő van hivatva válaszolni ezekre a kérdésekre. Tatar professzor a ma délelőtti sajtó fogadaton mindenek előtt elmondotta, hogy néhány nappal ezelőtt audiencián volt az uralkodónál, aki nagy érdeklődéssel viseltetik Erdély és Bánát sorsa iránt. Ismételt volt alkalma megállapítani, hogy milyen szeretettel és figyelemmel fordul a király az erdélyi és bánáti lakosság felé. Ezután következőképpen folytatta nyilatkozatát:

Iorga és Argetoianu — Erdély barátai

— A kormányt is a legnagyobb megértés és a legteljesebb jóakarattal hatja át a Kárpátokon túli lakosság irányában. Mi erdélyiek sohasem felejthetjük el Iorgának a nemzeti egység érdekében hozott áldozatait és irántunk való jóakarát bizonyítja az is, hogy sokkal kevesebb iskolát szüntetett meg Erdélyben és Bánátban, mint az ország többi részeiben a költségvetés kényszerű redukciójának következtében.

Argetoianu részéről is igen sok jót lát meggyílvánulni Erdély és Bánát iránt.

Uj közigazgatási koncepció

— Ami engem illet, — folytatta Tatar miniszter nem fogok mást tenni, mint a kormány ezen politikáját képviselni, azon az uton haladva, amelyen elődöm Pop Valer megindult. Céltudatos munkát kívánok kifejtetni. Időm nagy részét nem a hivatalomban, hanem vidéken a nép között fogom, tölteni, hogy információkat szerezzek, érdeklődni fogok az elégedetlenségek okairól és igazságot akarok tenni. Meg vagyok győződve, hogy jóakarattal és kellő energiával sok mindent kedvezően el lehet intézni és sok jót lehet tenni.

Második célo a közigazgatás munkájának összeegyeztetése a lakosság érdekeivel. Ellenőrizni fogom a helyi közigazgatási szerveket és igyekszem azt a tudatot meghonosítani az adminisztráció közegeiben, hogy nem a lakosság van a tisztviselőikért, hanem a tisztviselők a népért. A megértés szellemét kívánom szolgálni az erdélyi s bánáti elemek megfelelő igénybevételével és tapasztalatainknak s munkaerőjünknek a köz számára való felhasználásával. Az összes román nyelvű elki egységét fogom ezzel is szolgálni.

— Ami a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról, ez a törvény igen nagy fontosságú Erdélyre és a Bánágra nézve. De hangsúlyoznom kell, hogy az erdélyi és bánáti bankokra vonatkozólag is ugyanolyan elbánást kívánok, mint amelyben a regáti pénzintézetek részesülnek.

— Az erdélyi ipar és kereskedelem fejlesztésére és talpraállítására minden lehető és fogok követni. Különleges feladatomnak tekintem a máramarosi fatermelés fejlesztését és úgy ennek a vidéknek,

mint a mőcoklakta területeknek speciális problémáit igyekszem megoldani.

A kisebbségek legyenek lojálisak

— A kisebbségekre vonatkozólag elvem, hogy az állampolgárok között nem teszünk különbséget sem vallási, sem nemzeti-ségi szempontból. Csak azt várom el a kisebbségektől, hogy lojálisak legyenek és számolva a körülményekkel, a történelmi átalakulás adta helyzetbe beilleszkedjenek és így éljék életüket a román állam életében. A kisebbségek jól tudják, hogy az egyesülés óta a Jorga-kormány az első,

Kinek kell megfizetni az antiszemita tüntetéseken bevert ablaküveget

A belügy- és hadügyminisztériumokat marasztalták el az 1926-os Árvagondozó bálon okozott károk megtérítésére

Cluj-Kolozsvár, január 30. (Az Uj Kelet tud.) Még élénken emlékeztetben él az a per, amit a kolozsvári Newyork-szálloda egykori bérlői indítottak az állam ellen azokért a károkért, amelyeket az 1926-ban megtartott Árvagondozó-bálon az antiszemita verekedők okoztak. Az Árvagondozó bálját meghozták az antiszemita diákok és darabokra törték a szálloda egész berendezését. A bálát szétgrasztották, néhány bálzózt összeverték, az ügy nyomozása pedig természetesen megállt annál a megállapításnál, hogy a verekedést a bál zsidó közönsége provokálta.

A Newyork akkori bérlői viszont az

őket ért tetemes károsodásért kártérítési pert indítottak az állam ellen. A százezer lejes kártérítési per előbb a kolozsvári törvényszék elé került, ahol megállapították, hogy a kárért a város felelős. Felelősség folytán a per előbb a táblához, majd a semmitőszékhez került. A semmitőszék megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és azon az alapon, hogy Kolozsvár akkor ostromállapot alatt állott, úgy döntött, hogy a kárt a belügyminisztériumnak és a hadügyminisztériumnak egyetemlegesen kell megtérítenie. A semmitőszék ugyanakkor elrendelte, hogy a pert a kolozsvári törvényszék újra tárgyalás alá

vegye. A kolozsvári törvényszék harmadik tanácsa tegnap tárgyalta az érdekes pert és a semmitőszéki döntésnek megfelelően a belügy- és hadügyminisztériumot jogerősen marasztalta el a 100.000 lejes kártérítés kifizetésében. Így a közel hatéves ügy befejezést nyert és a Newyork akkori tulajdonosai most a belügy és hadügyminisztériumon kell, hogy behajtsák az akkor elszennvedett károkat. Az ügynek egyébként azért is van jelentősége, mert az évekkel ezelőtti antiszemita kilengéseknek még néhány kártérítési pere folyik egyes törvényszékeken s az ítélet ezekre vonatkozólag is precedensül szolgálhat.

Két sebesültje van a tighinai határátlépésnek

Silbermann a kémannyaggal átszökött és súlyosan sebesülve az orosz határ mellett esett össze. Kasa a tighinai közkórházban fekszik és nem akar vallani

Bucuresti-Bukarest, január 30. (Az Uj Kelet tud.) Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Tighinánál megismétlődött a sorocai rémdráma. A legújabb jelentések szerint a tighinai graniársortűz nem egy embert sebzett meg, mintahogy azt az első jelentések közölték. A szökés főtettese, Kristofor Kasa is könnyebb sebesülést szenvedett el és jelenleg a tighinai közkórházban ápolják. A lapok értesülései szerint a két sebesült aktív tagja volt a GPU beszarábiai szervezetének. Kasa és Silbermann megegyeztek Solovie és Maxim Stefanov ismert csempészekel, akiket megkértek arra, szöktessék át őket a határon. A Dnyeszter partján posztoló Vasile Gheorghieuc graniársáknak 2000 lejt ígérték, hogy engedje őket futni.

Gheorghieuc elfogadta az ajánlatot, mire a szökevények előlegként 1300 lejt át adtak neki.

Gheorghieuc az esetet azonnal jelentette századparancsnokának, akinél letétbe is helyezte az 1300 lejt. A graniárszázad ekkor meg is tette a megfelelő óvintézkedéseket. A mondott időpontban erősítést vezényelték ki a Dnyeszter-partra. Ejjel 11 órakor megérkezett a négytagú társaság. Elöl ment a két csempész, utánuk a két szovjekurir, mindnyegen fehér köpenyben, hogy a hótól és a Dnyeszter jegétől nehezen legyenek megkülönböztethetők.

A graniársók hagyták a folyó közelébe jönni a szökevényeket, majd hirtelen körülfogták őket. A két csempész azonnal megadta magát, de Kasa és Silbermann rohanni kezdtek a tighinai part felé.

Gheorghieuc a menekülők után lött és sikerült is megsebeznie Ka-

sát, aki újultán maradt a Dnyeszter jegén.

Silbermann ekkor is folytatta menekülését a tulsó partra, mire a graniársótag sortűzet vezényelt. E pillanatban

a tulsó oldalon is elhangzottak a lövések.

Az orosz határőrök tüzelni kezdtek, hogy ezzel a románokat zarvarba hozzák.

Az általános lövöldözés közben

Silbermannnak sikerült az orosz part közelébe jutnia, ahol össze-

esett. Az orosz határőrök emelték ki a partra.

A kémadatok, amelyeket a szökevények át akartak menteni, állítólag Silbermannnál voltak. Silbermann évek óta ismerős a besszarábiai sziguranca előtt és kommunista propagandáért már többször volt büntetve. 1918-ban Tighina népbiztosa volt, majd Oroszországba ment, ahonnan visszajött Romániába. Azóta egy évet töltött már kémkedésért börtönben.

Kasa a tighinai kórházban fekszik és egyelőre minden felvilágosítást megtagad.

Férjgyilkos, örült uriaszonyt pénzhamisításért fogott perbe a csernovici esküdtszék

Elrendelték a vádlott elmeállapotának felülvizsgálását

Csernovitz, január 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A csernovitzi esküdtszék érdekes bünpert tárgyalt, melynek fővádlottja Domnica Zurkovszky asszony, a csernovitzi törvényszék egyik elhalt bírójának özvegye. Domnica Zurkovszky asszony évekkel ezelőtt fejszével megölte férjét. Letartóztatták és megállapították, hogy ön- és közveszélyes örült, aki rémtettét beszámíthatatlan állapotban követte el. Az asszony évekig volt az elmeorvosintézet lakója, míg mint gyógyultat kiengedték.

Az elmebeteg asszony most egy egyszerű pénzhamisítási ügybe keveredett be. A per vádlottjai az elmebeteg uriaszony mellett egyszerű parasztok, akik 100 lejeseket és 10, illetőleg 20 lejes pénzeket hamisítottak. Kihallgatása alkal-

mával Zurkovszky asszony azt a vallomást tette, hogy a vádlottak egyikétől 100 lejt kért kölcsön, mert nem kapta meg kellő időben a nyugdíját. Az a szász hamis volt és amikor felváltotta, letartóztatták.

A Domnica Zurkovszky védője ekkor kérte az esküdtszékét, hogy az asszonyt, aki beszámíthatatlan, ne kezeljék, mint a per vádlottját, hanem az ellene folyamatba tett vizsgálatot szüntessék be. Az ügyész azonban ragaszkodott ahhoz, hogy Domnica Zurkovszky elmeállapotát orvos szakértővel vizsgálta felül.

Az esküdtszék pár perces tanácskozás után elrendelte az asszony elmeállapotának felülvizsgálását és annak megtörténtéig elrendelte a tárgyalás elnapolását.

Nem leszerelési, hanem

táncoló Kongresszus

van a CORSO MOZGÓBAN
Lilian Harvey, Willy Frltsch, Lil Dagover, Conrad Veidt

mely képviselőt adott részükre magában a kormányban és hogy a kormány politikájának főiránya, hogy az ország összes polgárai jó egyetértésben éljenek és munkálkodjanak a közös haza javára. A kormány ez a megértő politikája a kisebbségek részéről is viszonzásra kell hogy találjon, mert ezzel csak a saját boldogulásukat segíti elő a román állam életében.

ő közeli

viselő a véderő...
boruval kell szá...
szert, mennyi...
zőkkel vivandó...
Csehszlovákia...
a legközelebbi

ocialista ltje?

dik menetben
emben

a birodalmi gyű...
a van arra, hogy...
ivatali idejét meg...
ugyanilyen jog...
ég meg is rövidít...
ők hivatali idejét...
valóráválasza azon...
birodalmi elnök...
ását. Hitler azzal...
t, hogy továbbra is...
nai politikai rend...
tartja. Brüning...
élére már nem fog

A Hindenburg el...
eghosszabbításával...
ndult mozgalmról...
k táborából a kö...
sztik: A nemzeti...
uár 3-ra összeze...
amely alkalommal...
birodalmi elnök...
Itt dől el az...
t állít-e külön je...

Hitler-párt Fric...
az első választási...
szavazatok száma...
egyetne egy önál...
a jelöltnek a má...
etbe való bocsátá...
menetben maga...
jelölt. Nehézsége...
még az, hogy Hit...
állampolgár, de...
nya hír szerint...
megbizni, hogy...
ányt a birodalmi...
vagy a másik...
endkívüli tanárrá...
raunschweigi mű...
el egyszerre az ál...
is megoldást

es beteg. London...
eckefeller, az agg...
dai ormond-beachi...
gen fekszik. Attól...
encvenéves agas...
a betegséget.

zetősége

Félóra Kecskeméti főrabbi dolgozószobájában

Politikai szenvedélyek erős hullámzása idején, közel tíz évvel ezelőtt voltam először dr. Kecskeméti Lipót nagyváradi főrabbi dolgozószobájában. Tegnapi másodszer látogattam meg az európai híri teológust, a nagy szónokot és a páratlan magyar stilisztát.

Körülfötte mi sem változott. A keskeny két ablak között a nagy íróasztal, oldalt a nyitott könyvszekrény sok bőrkötéses Talmuddal, egyéb héber és másnyelvű könyvekkel. Néhány fotel és a régi cserép kandalló, amely akkor is rosszul fűtött. Nyitott ajtajából vidám lobogással öntötte a barátságos hangulatot.

A főtisztelendő ur sem változott. Barát, nápos, közvetlen, jóságos volt akkor is, de zárkózottabb. Politikáról lett volna szó. Begombolkozott, nagy viharok csapkodtak körülötte és már akkor kifejezte azt az óhaját, hogy szívesen találkozna velem nyugodtabb időkben. Az erdélyi zsidóság belső életében valóban elültek a harcok, aktuális lett tehát a látogatás.

Előadásra hívtam a főtisztelendő urat — a Salom Klub és a kongresszusi hitközség megbízásából — Kolozsvárra. Ezek már nyugodtabb témák, a főtisztelendő ur közvetlenebb volt, a kandalló tüze barátságosabban lobogott.

— Drága fiam, teled vagyok munkával — felelte érdeklődéssel. — Eiletem művét szeretném befejezni.

Megmutatta a régi és újabb kéziratok nagy halmazát. Harminc évvel ezelőtt kezdte őket írni. A legrégebbi irások karaktere mivel sem változott a legújabbaké: gyöngybetűk, aprók, gondosak, a londoni és páduai muzeumokban őriznek ehhez hasonló gondolat rótt pergamenteket. Három kötetre való írás egyetlen profétáról: Jeremiásról. A proféta könyve és egynésze, a nemzeti és vallási elv mérkőzése, a vallás népe és a vallásos ember. A három kötet három alcíme: tizenhat iv és huszonkét iv és tizenkét iv. Nehéz áldozatokkal a nehéz időkben meg fog jelenni rövidesen a mű. Egy harcokban, tudományos és tanító munkában eltöltött nagy élet kisugárzása a halhatatlanság felé.

— A néhány óra, amit naponta töltök el a korrekturák rendezésével, kéziratok korrigálásával, a kéziratoknak újabb szempontok szerint való földolgozásával igaz gyönyört szerez nekem. Nincs is az életben más örömem, de ez fölér minden egyéb élvezettel.

A hármask Jeremiás-könyv a történeti fejlődés keretei közé helyezi a profétát, egyéniségét és tanítását és bizonyára terjedelmre s mélységre egyedülálló lesz az irodalomban.

— Hatvanhétéves vagyok, olyan korban, amikor meg kell kérdeznem, ad máj. Meddig még? Ha Isten megérnem engedi a könyv megjelenését, akkor fel dolgozom hasonló szempontok szerint a többi profétákat, elsősorban a két Jézus-jást. Ki tudja, meddig jutok el?

Annyi hittel, annyi költői lelkesedéssel beszél a profétákról a profétás lelkű pap, hogy az magában garancia. Arra, hogy a munka nem fog megállni Jeremiás ismertetésénél és méltatásánál.

Hogyan él ebben az elvonatkoztatott munkájában a főrabbi? — ez érdekelt.

Reggeli nyolc órákor már elvégezte az imát, hazajön a templomból és leül dolgozni. Az első kötet korrekturái készek, de kétszer-háromszor is át kell dolgozni őket, bejavít, töröl, úgy érzi, nagy felelősséggel tartozik a tudományos világ, történészek és teológusok előtt ezzel a Jeremiással. A stílusa (pár részlete megjelent egy pesti almanachban) a legszebb, ami magvas tömörségben, költőiségben, nemes, ötvözött választékosságban magyar prózából kicsíholható. A stílust is tehát egyre formálja. Tizenegy óráig tart ez a munka, amikor hivatalos teendőket elszólítják a kéziratoktól és a kefelevonatoktól. Ebéd, kicsi szundítás és újabb munka mincháig.

— A fejlődéssel, főtisztelendő uram, hogyan tart lépést, mikor? — kérdem.

Nehezen képzelhető el ugyanis, hogy ilyen aktív természet, mint Kecskeméti főrabbi egyetlen munka remeteségébe gubózza magát.

— Szakitok azért időt magamnak, hogy a zsidó szellemi élet folyamatosságát kísérjem. Este és éjszaka pár órát olvasok. Legszívesebben az Enciklopédiát. Jó munka. Vannak fogyatékságai, de olya-

nok, amelyek minden ilyenfajta műben föltalálhatók. Modern, lelkiismeretes alkotás.

Ime ilyesmivel pihenteti, nehéz forrásmunkával, agyvelejét a váradiak főpapja. Emlékszem, a háboru előtti években a nagy Goldzieher Ignácot meglátogattam a fia öngyilkossága után. Az íróasztalán

„Möhersó“ a legélesebb logikájú, nehéz tanulmányokat igénylő talmudmagyarázó könyv. Ezt „olvasgatta“ esténként, hogy a lelkére szakadt nehéz felhőket elzavarja.

Valamikor ellenszenves volt előttem a tudós exkluzív büszkesége. De láttam, más világban élnek, ez a zárkózottságuk indokolt. Külömb emberek. Társadalmi alakulásokra, szellemi irányításokra a legalkalmasabbak.

Kecskeméti főrabbi életmódjáról kiegészítésképpen, amit másoktól hallottam. Naponta kijárt leánya sírjára friss virággal a temetőbe. És most is gyakran kísérelt oda. Szabó Imre

KÖZGAZDASÁG

Adóügyi tudnivalók

Hogyan fogják alkalmazni az adókievítő bizottságok a minimális adót

Minimálisan 14 ezer lej évi adót kell fizetni a patenta fixa alá nem eső kereskedőknek

Bucueresti-Bukarest, január 30. Az Uj Kelet tud.) Tegnapi számunkban ismertettük a pénzügyminisztérium által az 1932. évi adókievitésére vonatkozólag kiadott rendeletnek azon részét, amely a patenta fixa alá eső kereskedők és iparosok megadóztatásáról szól. Mai számunkban ismertettjük azokat az instrukciókat, amelyek alapján a patenta fixán kivüleső kategória megadóztatása történik. Ebbe a kategóriába mindazon kereskedők, iparosok és magánosok tartoznak, akik rendszeresen vezetnek könyveiket, vagy a 150 ezer lejes évi átlagjövedelemnél nagyobb összeg után voltak az elmúlt három évben megadóztatva. Ebbe a kategóriába tartoznak a betéti és közkereseti társaságok is.

Az adóhivatalok mindenekelőtt is osztályozni fogják ezeket az adófizetőket. A kollektív osztályozási jegyzőkönyvek ellen nem lehet felelőbe. Minthogy azonban az osztályozás a megadóztatási jegyzőkönyvben is szerepel, az esetleges felelőbezés szolgálhat úgy az adóösszeg, mint az osztályozás ellen. A megadóztatás alapjául az 1923. évi törvényben lefektetett irányelvek szolgálnak. Vagyis: 1. Mérleg és rendszeren vezetett könyvek. 2. Helyszíni szemle, a forgalom alapján történő feltevelés és más hasonló vállalatokkal való összehasonlítás. A patenta fixa alá nem eső kereskedők, iparosok, közkereseti, betéti és részvénytársaságok megadóztatása az eddigi törvényes rendelkezések alapján történik.

Kivétel képez ez alól a minimális adó bevezetésével kapcsolatos újítás. A törvény szerint *minimális adóval akkor sújtanak valamely vállalatot, ha az adókievítő bizottság a mérleget és a rendszeren vezetett könyveket figyelembe véve, megállapítja, hogy az illető vállalat nem adózható meg, vagy kisebb összeggel adózható meg, mint amelyet az új törvény „minimum“-ként előír.* A pénzügyminisztérium utasítása értelmében az adókievítő bizottságoknak a következőképpen kell eljárnia: megvizsgálják, hogy a mérleg őszinte-e és a könyveket rendszeresen vezették-e. Ezután megállapítják a kivetendő adó összegét:

1. a könyvek alapján, ha azokat rendszerben lévőnek találták és ebben az esetben a jövedelem, mint adózási alap, nem lehet kisebb, mint a „minimum“;
2. a könyvek és a mérleg figyelembe vétele nélkül, ha a helyszíni vizsgálat, a lebonyolított forgalom és más hasonló vállalatokkal való összehasonlítás reálisabb alapot nyújtanak a megadóztatásra.

Hogyan történik a minimális adó kivetése? A törvény egy minimális jövedelmet tételez fel még abban az esetben is, ha a mérleg és a könyvek nyil-

vánvaló veszteségekről számolnak be. E minimális jövedelmet olyképpen állapítják meg, hogy az üzlethelyiség lokatív értékét hárommal megszorozzák. Lokatív érték alatt a bérösszeg értendő, amelyet valamely kereskedő, vagy iparos az üzletéül, vagy műhelyéül szolgáló helyiségért az adókievítés pillanatában fizet. Ezt a bérösszeget a lakbérleti szerződésből állapítják meg Amennyiben az adófizető az illető ház tulajdonosa is egyuttal, úgy a helyiség bérértékét más hasonló helyiséggel való összehasonlítás alapján állapítják meg.

Egyes esetekben, a lokatív érték ötszörösét is veheti alapul az adókievítő bizottság. Különösképpen olyan vállalatoknál, amelyeknél a helyiség másodrendű szerepet játszik, mint például kereskedelmi ügynökség etc. A szorzási koeficiens megállapítása a bizottság hatáskörébe tartozik. Az iparvállalatoknál, amelyeknél az épület lokatív értéke nem játszik döntő szerepet, mert az ingatlan gépek és berendezés nélkül nem adható ki olyan kedvező feltételek mellett, mint egy üzlethelyiség, figyelembe kell venni a berendezés lokatív értékét is. A minimális adóról még azt is tudni kell, hogy akár háromszoros, akár ötszörös koeficiens alkalmazás a bizottság, az adó nem lehet kisebb, mint évi 14 ezer lej. A lokatív érték alapján megállapított minimális jövedelemből — amely az adózás alapját képezi, — nem lehet semmilyen levonást sem eszközölni, dubioz különvességek címén sem.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉNEK HORDOSSAN AZ UJ KELETBEN

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-né több kifűnő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászonötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

„Nem tudom megszüntetni ezt a borzalmas fejfájást”

De megszüntetheti!

A kínzó fejfájás a legalkalmasabb. Annál borzasztóbbak azonban az idgőreszek, amelyek oly depimálisan hatnak Önre. Az egész szervezetét megtámadja. Betegnek érzi magát és az egész testét fájlalja. Elegendő szomorú hogy annyi ember tűri ezt, hogy a borzalmas fájdalmakat, holott el lehetne kerülni az ezzel járó kinszenvedéseket. Játsszi könnyedséggel meg lehet szüntetni a fejfájások legnagyobb részét, de különösképp a borzalmasan kínzó fejfájásokat, még pedig ALGOCRATINE-vel.

Vegyen be egy vagy két ilyen pilulát kevés vízzel. Az összeroncsolt idegrendszer azonnal megnyugszik. A fájdalom alábbhagy. A győrs és biztosan ható megnyugvás kellemes meglepetés lesz az Ön számára. Csodálatos közni fog azon, hogy eddig miképpen tudott ALGOCRATINE nélkül megélni. Fogadja bizalommal ezt a kísérleti ajánlatot. Gondoljon arra hogy ezáltal nem fog keletkezni a fejfájásokkal járó kinszenvedés. Az ALGOCRATINE pilulák enyhítők hatásáról meggyőződhetesek, azonnal szerezzen be magának bármilyen gyógyszertárban vagy drogueriában egy doboz ALGOCRATINE pilulát és azokat használja az utasításoknak megfelelően.

Kapható az összes gyógyszertárban és drogueriákban 8.—3 és 1 pilulát tartalmazó eredeti csomagolásban.

ZSIDÓ VILÁG

Egy asszimiláns zsidó kommunista vezér visszatérése a zsidósághoz. Moszkvából jelentik: A. Weizblüt, az Emesz című napilap főmunkatársa, az ismert zsidó kommunistavezér legutóbbi cikkében élesen állást foglalt az oroszországi zsidó kommunisták asszimilációs tendenciái ellen. „Egy időben — írja — úgy gondoltam, hogy a szovjetunió kereteiben nem lehetséges a zsidóságnak, mint nemzetiségnek a konszolidálása és ennél fogva egy radikális asszimilációs politikát üzem. Szembehelyezkedtem a zsidó mezőgazdasági telepítéssel és az ezzel kapcsolatos zsidó munkát a szovinizmus vádjával illetem. Harcoltam az ellen is, hogy a szovjetunió keretében egységes és autonóm zsidó telepítést végezzenek. Most azonban be kell vallanom tévedésemet. Elismerem és hangsúlyozni kívánom, hogy Oroszországban, ahol minden nemzetiség szabad fejlődési és kiélési lehetőséget élvez, a zsidók is meg kell hogy teremtsék a maguk nemzeti és kulturális autonómiájukat“. Ezekhez még hozzáfűzi, hogy a jövőben azoknak sorait fogja támogatni és azoknak oldalán fog harcolni, akik a zsidó építés és a zsidó autonómia érdekében küzdenek.

Unnepélyes keretek között történt meg a Jeruzsálemi egyetem első diplomáinak kiosztása. Jeruzsálemből jelentik: A napokban adta ki a jeruzsálemi héber egyetem az első akadémiai diplomákat. Az egyetem harminc hallgatója részesült tanári diplomában. Az avatás fényes ünnepségek között történt meg és azon résztvett Sir Artur Wauchope, Palesztina főkormányzója, a diplomáciai kar tagjai és többek között Ragheb Bey, Nashashibi Jeruzsálem arab polgármestere, az egyházak és a tudományos egyesületek kiküldöttei. A revizionista diákok tiltakozásokat fejezték ki Nashashibi meghívására ellen, az ünnepségek azonban a legnagyobb rendszerben folytak le. A nyelvészeti és irodalmi fakultás dékánja: Dr. Klein Sámuel, volt érsekújvári főrabbi végezte az avatás ünnepélyes aktusát, majd dr. J. L. Magnes, az egyetem rektora tartott beszédet az avatottakhoz. A rektor nagyvívású beszéde után a főkormányzó emelkedett szószárra és hangsúlyozta, hogy az avatottak büszkének lehetnek arra hogy az első közé tartoznak, akik a világ egyik legfiatalabb egyetemének első diplomáit nyerték el, de egy olyan egyetemen, amelyet a legrégibb és a legnagyobb kultúrával rendelkező nép állított fel.

Egyre élesebb Kinha

Az orosz

London, január 30. Press távirata szerint nemzetközi negyedben főkonzul dőlben állapotát kötött a kal. A hirt más oldték. A szemben álló jelek szerint nem hvenni a fegyverszűn elkeseredett harcol is tovább tartotta légi raj husz perováros felett s bombázás irtózatoss pus halottak számáról jelentést sem lehet

Sa-Pey kikötői ne épületrészek, but 150 méter magas ve a felrobbant bomb negyed nyolc pontó mas lánggal ég. zsiós területre is es bomba, de ezek okoztak. A sangh bázisánál megsen kínai sajtóvállalat üzeme egész Kíná el. A gyalogharcok több, mint hároms pályaudvara telje raktárházaiiban együtt.

A japán akció mi haiban proklamáltá kot. Sem a bankok nyitottak. A kínai paterosítésekét vá fog lendíteni ügyü elhárító útegek v vanna“ szöveget bombázásainak. Tó japánok hadihajók hajóztak be és in felé. A tókiói ang nyújtott át Joshis niszternek, melybe

Anglia Japánnak hogy a sanghaini érintő újabb al mindaddig, amig talmakkal meg ne ből érkezett legut ezerre teszik a ha halottainak számá nyuló japán előny és Japán között a vált. Az északmar ezer vasutasát feg — washingtoni jel amerikai ellente szigeti amerikai nak szigoruan tit tek a sanghaini e ban. A jangcsinko kérésére amerikai ban Sanghaini kikö

Ezzel egyidejűl 18 hadihajó, közt hajó, 90 bombave patokkal utban va Sanghainban a n zárva vannak. Az ket helyeztek el.

A nemzetközi bere és a moz két nap óta áll van s örködik bizton Tókiói hivatalo hogy a Sanghaini amerikai-japán d amerikai közzétét lépés.

London, január 30. Evedeinek egyes gokban állanak. erősítéseket kap mentek át Sangh szerint Csang-Ka

Egyre élesebben rajzolódna ki egy távolkeleti világháború kontúrjai

Kína kormánya elhatározta, hogy hadat üzen Japánnak

A japán és kínai vezérek fegyverszünetet kötöttek, ennek ellenére tovább folyik Sanghaiban a borzalmas harc. Amerikai hadihajók utban vannak Sanghai felé. Egyidejűleg újabb japán csapatok is utban vannak Sanghai és Charbin felé. A halottak tulnyomó többsége nem is a katonaság, hanem a polgári lakosság soraiból került ki. Franciaország örül a Sanghai eseményeknek

Az orosz-japán viszony is napról-napra feszültebbé válik

London, január 30. A British United Press távirata szerint Sanghaiban a nemzetközi negyedben hivataloskodó japán főkonzult délből fegyverszüneti megállapodást kötött a kínai főparancsnokkal. A hírt más oldalról is megerősítették. A szemben álló ellenfelek azonban a jelek szerint nem hajlandók figyelembe venni a fegyverszünetet, mert a véres és elkeseredett harcok a délután folyamán is tovább tartottak. Japán bombavető is tovább tartott. Japán bombavető légi raj husz percenként jelent meg a negyed felett s bombákat vetett le. A bombázás irtozatos pusztításokat végzett. A halottak számaról még hozzátétveleg jelentést sem lehet kapni.

Sa-Pey kikötői negyed bombázásánál épületreszek, butordarabok, fák 100—150 méter magasságig repültek a levegőbe

A felrobbant bombák exploziója után. A negyed nyolc ponton még mindig hatalmas lánggal ég. A nemzetközi koncessziós területre is esett négy japán repülőbomba, de ezek embervesztéseket nem okoztak. A sanghaji kínai negyed bombázásánál megsemmisült a legnagyobb kínai sajtóvállalat palotája is, melynek üzeme egész Kínát tankönyvekkel látta el. A gyalogharcokban elesettek számát több, mint háromszázra teszik. Sa-pey pályaudvara teljesen megsemmisült, a rakományait felhalmozott árukkal együtt.

A japán akció miatti tiltakozásul Sanghaiban proklamálták az általános sztrájkot. Sem a bankok, sem az üzletek nem nyitottak. A kínaiak Nankingból új csapaterekesítéseknek várnak, de ez sem sokat fog lendíteni ügyükön, mert repülőgéppel ellátott utazók hiányában teljesen ki vannak szolgáltatva a japán légi rajok bombázásainak. Tókiói jelentés szerint a japánok hadihajókon szintén csapatokat hajóztak be és indítottak utba Sangai felé. A tókiói angol nagykövét jegyzékét nyújtott át Joshisawa japán külügyminiszternek, melyben

Anglia Japánnak figyelmébe ajánlja, hogy a sanghaji nemzetközi zónát érintő újabb akcióitól tartózkodjék.

mindaddig, amíg terveit az érdekelt hatalmakkal meg nem tárgyalja. Sanghaiból érkezett legutóbbi jelentések többeszerre teszik a harcok sebesültjeinek és halottainak számát. A Charbin felé irányuló japán előnyomulás miatt a szovjet és Japán között a viszony újra feszültté vált. Az északmandzsuriail vonal háromszáz vasutasát fegyverekkel látták el.

A sanghaji eseményekkel kapcsolatban — Washingtoni jelentés szerint — Taylor amerikai ellentengernagynak a Fülöp-szigeti amerikai flotta főparancsnokának szigorúan titkos új utasítások mentek a sanghaji eseményekkel kapcsolatban. A jangesinkiangi amerikai flotta felkészésére amerikai hadihajók vannak utban Sanghai kikötője felé.

Ezzel egyidejűleg Déljapánból újabb 18 hadihajó, köztük két repülőgépanyahajó, 90 bombavető repülőgéppel és csapatokkal utban van Sanghai felé.

Sanghaiban a nemzetközi negyed kapui zárva vannak. Az utvonalon drótsövénnyeket helyeztek el.

A nemzetközi hadsereg hatezer embere és a mozgósított polgárorség két nap óta állandó permanenciában van s örködik a koncessziós terület biztonsága felett.

Tókiói hivatalos körökben leszögezik, hogy a Sanghai megszállásra vonatkozó amerikai-japán diplomáciai jegyzékváltás amerikai közzététele nem volt opportunus lépés.

A kínai negyed: egyetlen tüztenger

London, január 30. Sanghai kínai negyedének egyes részei még mindig lángokban állanak. A kínaiak ma reggelre erősítéseket kaptak s ellentámadásba mentek át Sanghai visszafoglalására. Hír szerint Caang-Kai-Sek marsall vette át a

harcban álló kínai csapatok parancsnokságát. Az újabb harcokban Sanghai nemzetközi koncessziós területét több ágyulövés érte. A kínaiak szárazon és vizen tömegesen menekülnek Sanghaiból. Számos meneküléssel tulszult csónak felborult és sokan elmerültek a hullámokban.

A British United Press szerint a japánok halottakban az eddigi ütközetek során Sanghaiban hatszáz katonát veszítettek, a kínaiak vesztesége többeszerre tehető.

A halottak tulnyomó többsége nem is a katonaság, hanem a polgári lakosság soraiból került ki.

akik anélkül, hogy fegyverek lettek volna, életüket veszítették a kínai negyed légi bombázásánál.

Sanghai kikötője előtt a japán hadi-

hajók száma már negyvenre emelkedett. Sanghai idegen negyedéből nézve a kínai város még mindig egyetlen tüztengernek látszik. A kínaiak ellentámadásuk során a japánokat kissé visszazorították. A hadihajók újra ágyutüzet nyitottak meg a kikötői negyed közelében lévő erődítményekre. A repülőtevékenység nyolc órája szünetel.

A Reuter távirati iroda jelentése szerint Kína kormánya elhatározta, hogy hadat üzen Japánnak.

A háború borzalmai Mandzsuriában is új fázisba érkeztek. Utolsó jelentés szerint erős japán csapatok utban vannak Charbin felé, hogy a várost megszállják. Az orosz-japán viszony napról-napra feszültebbé válik. A japánok indokolatlannak tartják az orosz vasuti igazgatás döntését, mely szerint elutasították a japán csapatok vasuti szállítást,

ezzel szemben hetekkel ezelőtt kínai csapatokat szállítottak akadály nélkül az északmandzsuriail vasuti szakaszon. Charbin körül a kínaiak elkeseredett ellenállásra rendezkednek be.

Francia káröröm — angol idegesség

London, január 30. Politikai körökben idegesen kommentálják a kormányhoz közelálló francia sajtó magatartását, amely határozott rokonszenvet árul el a sanghaji eseményekkel kapcsolatban a japánokkal szemben. Ebből arra következtetnek, hogy Franciaország és Japán már megegyeztek a leszerelési konferencián elfoglalandó álláspontjuk tekintetében is.

Mialatt pedig a Távolkeleten egy új világháború véres kontúrjai alakulnak ki, a Népszövetség még mindig meddő tanácskozásokat folytat. Tegnap a hatalmak népszövetségi fődelegátusai értekezletet tartottak, amelyen a távolkeleti helyzet újabb kiéleződését tárgyalták. A tanács délután zárt ülésen foglalkozott a sanghaji eseményekkel s elhatározta, hogy a népszövetségi vizsgáló-bizottságot nem Washingtonon, hanem Szibérián át indítja utba Mandzsuriába s egyúttal felkérte nyomatékosan Kínát és Japánt, hogy hagyjanak abba minden olyan akust, ami emberáldozatokat követel.

A tanácsnak egyébként mára be kellett volna fejeznie ülészakát, de a távolkeleti események miatt továbbra is permanenciában marad.

A tegnapi ülésen jóváhagyták a népszövetségi pénzügyi bizottság munkásságát és a Csiki magánjavak ügyét jogbizottság elé utalták.

A jasi esküdtek felmentették az orhei zsidó kereskedő antiszemita gyilkosát

Smil Landau tragédiájának csattanó epilógusa a jasi esküdtek előtt

Bucuresti-Bukarest, január 30. (Az Uj Kelet tud.) A jasi esküdtszék előtt ma délelőtt nyert befejezést egy bünpör, amelynek előzményei annakidején az egész ország zsidóságát foglalkoztatták. A beszarábiai Orheiu városkában körülbelül egy évvel ezelőtt véres dráma játszódott le. Az ottani állami liceumnak egy Machedon nevű tanára fényes nappal megjelent a városka főterén és revolverrel a kezében ordítani kezdett: ki kell irtani a zsidókat. Lelövöm őket, mint a kutyákat.

Ebben a pillanatban haladt el a revolverrel hadonászó tanár mellett Smil Landau orhei zsidó kereskedő. Az antiszemita professzor ráfogta revolverét: megállj zsidó!

A következő pillanatban két revolverlövés dördült el és Smil Landau holtan esett össze.

A középiskolai tanár, akit azonnal letartóztattak, azzal védekezett, hogy ittas állapotban volt és ezért nem tudott számot vetni cselekedetével. Több mint egy évig tartó előzetes vizsgálat

után, amelyet a gyilkos tanár szabadlábón töltött el, ezen a héten került a per a jasi esküdtek elé, ugyanazon esküdtszék elé, amely annakidején Zelea Codreanu is felmentette. Machedon az esküdtek előtt azzal védekezett, hogy ittas állapotban volt. A jasi esküdtszék nagylelkűen elfogadta ezt a védekezést és Smil Landau gyilkosát, az antiszemita Machedon professzort felmentette a vád és annak következménye alól.

Szilágysomlyón tilos az erev, hogy a várost el ne zsidósítsák

A kolozsvári revíziós bizottság elutasította a szilágysomlyói zsidó hitközség fellebbezését és helybenhagyta a megyei tanács határozatát a rituális „erev” lebontásáról. A hitközség jogi képviselője fellebbezést nyújtott be a bukaresti központi revíziós bizottsághoz

Cluj-Kolozsvár, január 30. (Az Uj Kelet tud.) Ma tárgyalta a kolozsvári revíziós bizottság a szilágysomlyói zsidó hitközség fellebbezését a város szélén jogszerűen felállított és a megyei bizottság által indokolatlanul tiltott „erev” ügyében.

Az ügy előzményei 1928-ra nyulnak vissza, amikor is a szilágysomlyói hitközség beadványt intézett a városi tanácshoz a rituális „erev” felállításának érdekében, amely tudvalevőleg a vallási szabványok értelmében megengedi, hogy a zsidók szombaton is hordhasanak magukkal a napi élethez szükséges különböző tárgyakat. Az első beadványt a városi tanács nem honorálta, 1931-ben azonban újabb kérvényt nyújtott be a hitközség, amelynek alapján a városi tanács engedélyezte az erev felállítását, ami meg is történt.

Közben, miután a fellebbezés határideje lejárt, egy Abrudán Vasile és egy Moodi nevű lelkész gyűlöletes hangú fellebbezést nyújtott be a szilágysomlyói megyei tanácshoz, amelyben arra hivatkozva, hogy a rituális erev el fogja zsidósítani Szilágysomlyót, kérték

városi tanács engedélyének megsemmisítését és az erev lebontását. A megyei tanács magáévá tette az antiszemita izü beadványt és megsemmisítette a városi tanács határozatát. A szilágysomlyói hitközség a kolozsvári revíziós bizottsághoz fellebbezést nyújtott be a megyei elhatározás ellen.

A revíziós bizottság ma tárgyalta az ügyet és a hitközséget dr. Klein Miksa, a Zsidó Párt erdélyi tagozatának ügyvezető elnöke képviselte. Kifejtette, hogy az erev letiltása ellentétben

áll az alkotmány által biztosított szabad vallásgyakorlat elvével és a joggyakorlat szempontjából is abszurdumot képez, mert a megyei tanács egy a fellebbezési határidő után eszközölt beadvány alapján hozta meg döntését.

A revíziós bizottság minden indoklás nélkül elvetette a hitközség fellebbezését és helybenhagyta a megyei tanács döntését. A hitközség jogi képviselője a bukaresti központi revíziós bizottsághoz folyamodott fellebbezéssel a kolozsvári bizottság határozata ellen.

A nagyváradai törvényszék szabadlábrrahelyezte a selyemcsempészéssel vádolt Heller Ivánnét

Oradea-Nagyvárad, január 30. A letartóztatott Heller Ivánnét, akit miután a csempészésért kirótt bírságot nem tudta megfizetni, az ügyészre szállították, ma a törvényszék szabadlábrrahelyezte. A vádtanács előtt dr. Cotrus Vasile ügyvéd garanciát vállalt arra, hogy az uriaszony a 20.000 lejt megfi-

zeti. Ezért a törvényszék nem változtatta át börtönre Hellerné pénzbüntetését. Az ügyész azonban megfellebbezte az ítéletet, hangsúlyozva, hogy a törvényszéknek nem volt joga Hellernét szabadlábrrahelyezni Hellernét szabadlábrrahelyezték, de utelvelét elköbozták.

Születetheti!

legalkalmasabb. Annál is az idgőresök, a-an hatnak Önré. t megtámadja. Beteg-egész testét fájlalla, annyi ember türi ezem-almakat, holott el le-járo kinszenvedéseket, el meg lehet szünetelni bb részét, de különös-nyő fejrőresőket meg-vel.

két ilyen pilulát ke-essoit idegrendszer a-fájdalom alábbagy, ató megnyugvás kelle-ő ön számára. (Sodál-éddig miképen tudott üi megelni. Fogadia-rieti ajánlatot. Geni-ntul nem fog kelleni-tesőket. Hogy az Al-nyhító hatásáról meg-szeressen be magának-ában vagy drogueria-PRATINE pilulát es a-ításóknak megfelelően, gyógyszertárakban es i pilulát tartalmazó

VILÁG

zsidó kommunista. zsidósághoz. Moszkvá blüt, az Emesz című a, az ismert zsidó utóbbi cikkében éle-roszországi zsidó ációs tendenciái el-ria — úgy gondol-nyó kereteiben nem-ának, mint nemzeti-ása és ennél fogva-ációs politikát üz-tem a zsidó mező-és az ezzel kapco-sovinizmus vádjával az ellen is, hogy a-egységes és auto-vegezenek. Most-om tévedésemet. El-ozni kívánom, hogy minden nemzetiség-élési lehetőséget él-elték hogy teretmék-ülturális autonómia-hozáfűzi, hogy a-ít fogja támogatni-og harcolni, akik a- autonómia érdeké-

között történt meg-első diplomáinak-ól jelentik: A na-zsáleimi héber egye-zi diplomákat. Az-átója részesült ta-vatás fényes ünnep-eg és azon részt-ope, Palesztina fő-áciái kar tagjai és-ey. Nashashibi-ármestere, az egy-egyesületek kikül-ádiákok tiltakozásu-hibi meghívása el-ában a legnagyobb nyelvészeti és iro-ja: Dr. Klein Sá-főrabbi végezte az-ását, majd dr. J. L-ktora tartott beszé-ektor nagyvadás-mányzó emelkedett-ta, hogy az avató-arra hogy az első-ka világ egyik leg-első diplomáit-egvetemen. ame-egnaevőbb kultúr-ott fel.

HIREK

Bialik

A legnagyobb héber költő... Igy ír-
tók a napokban a nagy bécsi és berlini
világlapok, abból az alkalomból, hogy
Bialik európai útja során meglátogat-
ta a nagyvárosok zsidóit és mindenütt
meleg ünneplésben részesítették: zsi-
delek és nemzsidók egyaránt.

Csakugyan: a legnagyobb héber köl-
tő. Csakugyan Bialik lantja immár hosz-
szú évek óta nem megszűnt. A legna-
gyobb héber költő, a héber reneszansz
legnagyobb lantosa — nem „aktív” köl-
tő többé. Imár több, mint egy évti-
zedé annak, hogy oly szokatlan módon
elbúcsúzott a költésztől, letette lant-
ját és — a Dolgozók sorába lépett.

Bialik nem ír. És mégis: a legna-
gyobb héber költő. Igy tudja és így
vallja az egész világ. Mert az ő költé-
sége nem az elröppenő multnak, de
nem is a rohanó jelennek szól. Olyan
költészet, amely maradtatósággal vo-
mul be az irodalomtörténetbe és alko-
tóját messze túléli: él és muzsikál az
egymás nyomába lépő generációk lel-
kében.

Ezért a legnagyobb és ezért a leghé-
berebb. Nem a „l'art pour l'art” köl-
tője. Az ő költésze nemcsak az élet-
ből merítette erejét, de az életnek is
szólt. Eszköz, alkotó és teremtő szer-
szám: az Építés és a Fejlődés kezében.
Amíg a galut-lelkek ébresztő órája,
feszítő kovása volt a lant, addig Bialik
szüntelenül és szakadatlanul dolgo-
zott íróasztala mellett és a megújho-
dott héber költészet legkésebb gyón-
nyait szórta világgá és az irás legmo-
numentálisabb mesterműveivel ajándé-
kozta meg a zsidó népet.

De mihelyt a Megvalósulás küszö-
béhez érkezett prófétás költésze, ami-
kor a héber nyelv, a héber kultúra és
a zsidó reneszansz: élő, eleven valóság-
gá érett Erec Jiszraelben — Bialik az
Építők és Dolgozók előrébe állott. Itt
hagyta a galutot, polézisének szülőföld-
jét és elment: „chalucnak”. Erec Jisz-
raelbe. A héber élet és a héber kultúra
chalucának, hogy ott az új zsidó élet
rajadásának földjén nevelje és tanítsa
a jövő héber generációját és teremtő
munkájával építse a jövő héber kultu-
rájának palotáját.

Nem az irás és nem a költészet esz-
köze. Az élő szó és a Munka ere-
jével. Achad Haam méltó tanítványa,
nemcsak szellemének kisugárzásában,
hanem abban is, hogy a nép aktív: ta-
nitómesterének szegődött. Az édesbus
jaluth-melódiák, a pogromok harag-
dalainak költője és a természet isteni
pompájának diadalmas lantosa: a nép
igaz tanítója és a kultúra csákányos
kovácsa lett.

Ő az igaz chaluc. Az Uttörő.
(d. h.)

— Ötvenmillió silling értékű aranyat
akar eladni az osztrák jegybank London-
ban. Bécsből jelentik: Az osztrák jegy-
bank devizakészletének növelésére ötven
millió silling értékű aranyat készült el-
adni a londoni piacon. Az arany csak
teljes aranyértékű devizák vásárlására
használható fel.

— Doumer francia köztársasági elnök
résztávratot intézett György angol
királyhoz. Párizsból jelentik: Doumer
elnök résztávratot intézett György
angol királyhoz a Portland Billnél elme-
rült buvárhajó katasztrófája alkalmából.
Dumont francia tengerészeti miniszter
színtelen távratilag fejezte ki részvétét az
admiralitás első lordja előtt.

ARTIN hashajtót kérjen orvosától.

— Egy ember játszhatik egymillió zong-
orán. Newyorkból jelentik: Egy ame-
rikai feltaláló zongorákra szerelhető
rádiófelvevő készülékkel kapcsolatos ké-
szüléket szerkesztett, amelynek segítségével
bármely távolságban levő studióból
leadott játékokat a zongorák hajszálnyi
pontossággal reprodukálnak. A találmány
lehetővé teszi, hogy például az egy or-
szágban levő összes zongorákon valaki
egyidőben játszon egy központi studióból
a játékok nemcsak időbelileg, de a leg-
finomabb árnyalatok tekintetében is
össze fog vágni valamennyi zongorán.

Huszonöt fizetési osztályba so- rozzák a köztisztviselőket

Háromezer lej a legkisebb, harmincnégyezer lej a legnagyobb
navi fizetés

Bucuresti-Bukarest, január 30. A köz-
tisztviselők fizetésének rendezésére vo-
natkozó törvénytervezet elkészült. A ter-
vezet a következő 25 fizetési osztályt ál-
lapítja meg: 34.000, 30.000, 26.000,
22.000, 19.400, 16.100, 13.300, 12.000,
10.000, 9000, 8500, 8000, 7500, 7000,
6300, 5900, 5450, 5000, 4700, 4350, 4000,

3650, 3400, 3200 és 3000 lej havi fizetés.
Egyidejűleg a pénzügyminisztérium fel-
hívta az összes minisztériumokat, hogy
tisztviselőket sürgősen sorozzák be ezek-
be a fizetési osztályokba. A műszaki tiszt-
viselők számára sem állítanak fel külön
osztályokat.

A BARISSZIA ZAKÉNTESZTÜLE-
TE február hó 1-én, hétfőn este kilenc
órai kezdettel igen fontos megbeszélést
tart a City-kavéházban, amelyre a ve-
zetőség ezúton hívja meg az összes ko-
lozsvári zakéneket és kéri pontos meg-
jelenésüket.

— Doktoravtás. Diamantstein Andort,
Rosenberg Oszkárt és Weisz Miklóst, a
kolozsvári, temesvári, illetve a máram-
rosszigeti Barisszia vezető-tagjait ma
délelőtt a kolozsvári egyetemen a jog-
tudományok doktoraiá avatták.

— Hat kommunistát tartóztatott le a
berlini rendőrség gyilkosság gyanújával.
Berlinből jelentik: A berlini rendőrség
tegnap hat kommunistát tartóztatott le,
akiket azzal vádol, hogy Kurt Norkus 16
éves gimnazistát, nemzeti szocialista
rópcedulák osztogatása közben lezúrtak.
Mindannyiukról tanuk bizonyítják, hogy
abban a csoportban voltak, amelyek Nor-
kust megtámadta. Hogy a gyilkosság el-
követője is köztük van-e, azt még nem
lehetett rájuk bizonyítani. A rendőrség
azt hiszi, hogy a halálos szurást egy
Tack nevű 22 éves kommunista munkás
adta, aki lakásáról eltűnt és azóta nyoma
vesztett. Tack motorbiciklivel távozott
Berlinből és valószínűleg valamelyik vi-
dédi elvtársánál rejtőzködik. A letartó-
ztatott kommunisták tagadják, hogy
résztettek volna a szerencsétlen gim-
nazista meggyilkolásában.

GYENGE csontuaknak: Jemalt a
megváltás.

— Új gyémántmezőket tártak fel Dél-
afrikában. Londonból jelentik: A délafri-
kai Poorriin közelében gazdag gyémánt-
mezőt tártak fel. Egyetlen gép napi ter-
melése 90 karát volt.

— Zajtalan lesz a londoni földalatti.
Londonból jelentik: A londoni föld-
alatti sikeres kísérleteket folytatnak
olyan eljárással, amely lehetővé teszi a
vonatok teljes zajtalan járását. Az eljá-
rás abból áll, hogy az óriási öntöttvas
alagutcsöveket belülről apróra vagdalt
aszbeszt és enyvből álló keverékkel von-
ják be, ami kitűnő hangfogónak bizo-
nyul.

— Epe- és májbetegségeknel, epekő és
sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc
József” keserűvíz a hasi szervek műkö-
dését élelnebb tevékenységre serkenti.
Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy a
otthoni ivókura különösen hatásos, ha a
Ferenc József vizet kevés forró vízzel
keverve, reggel éhgyomorrra isszuk. A
Ferenc József keserűvíz gyógyszerárak-
ban, drogériákban és fűszerüzletekben
kapható.

— Amerika a részegek és koldusok ha-
zája. Londonból jelentik: Lee-Smith volt
szocialista közoktatásiügyi miniszter elő-
adást tartott amerikai utbenyomásáról.
Elmondta, hogy sehol sem volt oly nehéz
antialkoholista szokásaihoz ragaszkodni,
mint az Egyesült Államokban, mert lép-
ten nyomon ivásra unszolták. Társa-
ságban mindig ő volt az egyetlen abszti-
nens. A munkanélküliek nyomora sokkal
feltűnőbb Amerikában, mint Angliában.
Az első és az utolsó ember, akivel New-
yorkban találkozott, pénzt kért tőle és
három hét alatt több koldussal találko-
zott Amerikában, mint Angliában három
év alatt. A Wall-Streetnek, a világ leg-
gazdagabb utcájának tőzsomszédságában
munkanélküliek üres telkeken barlango-
kat vájtak maguknak és kátránypapírral
fedték be, ami a háborúra emlékeztető
tőmegnyomor képét nyújtja.

A sport enciklopédiája

Két hatalmas lexikonkötet 757 oldal,
500 illusztráció, 50 műmelléklet, vá-
szon díszkötés 308 lej. Utánvéttel por-
tómentesen küldi Lepage, Kolozsvár.
Kérje az árleszállítások jegyzékét Le-
pagetól.

NAPRÓL NAPRA

Sonja Hennie műkorcsolyázó vi-
lág bajnoknő megérkezett Newyorkba.
Partra szállásakor tömegesen rohan-
ták meg a hírlapok s intervjut kértek
tőle. Nyilatkozatában cáfolta azt a ró-
la terjesztett hírt, hogy az olimpiász
után a versenyzéssel felhagyni készülné

Az Evening Standard madridi jelen-
tése szerint a jezsuiták legtöbbje ut-
ban van a francia, vagy a portugál határ
felé. A madridi belügyminisztérium
közlése szerint az országban rend
van s a lakosság visszatért munkájá-
hoz.

Lake Placideben a téli olimpiászra
kedvezőre fordult az időjárás. Kielégítő
magasságu a hó a siverenyzők tré-
ningje számára is. Az olimpiászt febr-
ruár 4-én megkezdik.

Walton, az ontariói Hamiltonban el-
halt milliomos végrendeletében kétmil-
lió dollárt hagyományozott az emberi
fajnevelés céljaira. A kamatokból
ezerdolláros díjakat fiatal házasságok fog-
nak kapni. Előzőleg orvosi bizottság
megvizsgálja a házassulandó feleket,
hogy teljesen egészségesek-e, ezután
megkötethetik a házasságot. A házassá-
gok első gyermekük 12. életévének be-
töltése után a gyermekkel együtt újabb
orvosi bizottság elé állanak s ennek
kedvező döntése után megszerzik a jo-
got az ezer dollárra.

Hollis nyugatvirginiai állambeli row-
lesburghi lakos fogorvosnál műfogsort
rendelt tíz éven felüli kedvenc macs-
kája számára. Az öreg macska még
meglehető fogait a fogisor elkészítése
előtt kihúzzák.

Csikágói jelentés szerint Al Capone,
aki már megkezdte évtizedes börtön-
büntetésének költését, levelet inté-
zett egyik alvezéréhez, melyben közöl-
te vele, hogy szándékában áll Csikágó
nyomorgó gyermekeit két és félmillió
dollárral támogatni.

H. Cechootey csikágói hölgy váló-
pert indított férje ellen, mert az egyik
sétájukon arra kényszerítette feleségét,
hogy az uccán vesse le erősen nyikor-
gó cipőjét. A bíróság házastársi ke-
gyetlenség címén kiondta a válást.

Az amerikai férfi tennisz-sztárok
nem fognak résztvenni a wimbledoni
világ bajnoki versenyeken, mert egész
energiájukat a Davis-Cupra tartogat-
ják.

Lagerlöf Zelma värmlandi kasté-
lyából kedden este nyolc óraker a ber-
lini adóállomás mikrofonján át beszél-
ni fog a német rádióhallgatókhoz.

A nyár folyamán Greta Garbo Eu-
rópába jön s végiglátogatja az európai
metropolisokat.

Vidám sarok

A rajeci rabbi saját kocsiján járt
faluról-falura prédikálni. Miután sze-
gény ember volt, nem tartott koc-
sist és miután szerény ember volt,
nem akart senkinek sem terhére len-
ni és így a lovát is maga csutakolta.

Egyszer azt mondta neki valaki:
— Az mégsem járja, hogy rabbi
létedre te magad puccolod a lovadat.
A rabbi ránézett és mosolyogva
mondta:

— Wos vaas dos Pferd, dass ich
e Rebe bin?

Egy kereskedő kérdi a másiktól:
— Na, hogy mennek az üzletek?
— Sákeszpare!
— Hát ez mi?
— Kimondottan rosszul (Ausge-
sprochen schlecht).

Figyelem! Figyelem!

Orth. kóser ארטה כשר

Stern Amsel étterme

3 fogásos ebéd a 20 lej
Utazók találkozó helye

ORADEA, Piata Mihai Viteazul 7.

Kacagtató

purimi egyfelvonásos

Telitalalat

a Kórházsorsjegy bonyodalmai.

Hat szereplő

Egyszerű diszletek

Ara előadási jogdíjjal együtt 300 lej.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvszáltyá-
ban

UJ KELET Legújabb hírek

Radikális változtatásokat eszközölnek a konvertálási törvényjavaslaton!

Kötelező a konvertálás minden mezőgazdasági tartozásra, tekintet nélkül a földbirtokok terjedelmére. Szerdán kezdi meg a kamara és a szenátus a konvertálási javaslat bizottsági tárgyalását

Bucuresti-Bukarest, január 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló törvényjavaslat előkészítő bizottsága tegnap folytatta tanácskozásait. Ez alkalommal a bizottság munkájában résztvevő politikai pártok precizizálták a konvertálás-szal szembeni álláspontjukat. Vasile Sassu a liberális párt álláspontját a következőkben foglalta össze:

„A liberális párt egyenlő és egyforma elbánást kér az egész parasztság számára, függetlenül attól, hogy valakinek hány hektár földje van. A liberális párt amellett van, hogy a konvertálást kötelező érvénnyel rendeljék el a mezőgazdák összes nagy és kishitelezőivel szemben és minden mezőgazdasági adós számára, akik a következő feltételeknek eleget tesznek:

1. Olyan mezőgazdák legyenek, akik maguk művelik a földjüket.
2. Tartozásaik hektáronként ne haladják meg a törvényben megállapított maximumot.

George Bratianu csoportja nevében Constantinescu képviselő szólalt fel. Constantinescu szerint a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló reform egyszerű és radikális kell, hogy legyen. A konvertálás általános és kötelező érvényű legyen az összes mezőgazdákra, tekintet nélkül földbirtokaik kiterjedésére és tekintet nélkül tartozásaik összegére. A konvertálás a mezőgazdasági adósságokat harminc éven belül négy-százalékos kamattal törleszhető tartozásokká változtatja át. Azok a hitelezők, akiknek a mezőgazdákval szemben fennálló követeléseit konvertálták, a törvény által megállapított kereteken belül a saját tartozásaikat is konvertálhatják bárkivel szemben. Az államnak nem szabad semmilyen pénzügyi terhet magára vállalnia a mezőgazdasági terhek rendezésének processzusában. Nem szabad kibocsátania sem járadékpapírokat, sem kötelevényeket. Az állam az igazságszolgáltatás révén a közvetítő szerepét kell, hogy játssza az adósok és hitelezők között.

Politikai körökben George Bratianu radikális álláspontját nagy meglepetéssel fogadták. Általában nemcsak a két liberális párt, hanem a többségi képviselőknek egy része is ellenzi Argetoianu javaslatának azt az intézkedését, amely szerint csak a tíz hektárig terjedő birtokoknál kötelező a konvertálás, míg ezen felül a hitelező belátására van bízva az, hogy hozzájáruljon-e a tartozás konvertálásához.

Bár a hitelező hozzá nem járulása esetén a földesgazda, Argetoianu javaslata értelmében, kényszerre győztesé válhat, a liberálisok nincsenek megelégedve ezzel a megoldással. A liberálisok azt kérik, hogy a konvertálás kötelező kell, hogy legyen a parasztok földbirtokának terjedelmére tekintet nélkül, ha az adósságuk egy bizonyos összeget meg nem halad. George Bratianu tovább megy és kötelező konvertálást követel a mezőgazdák tartozásának összegére való tekintet nélkül.

A konverziós javaslat tárgyalását a kamara és a szenátus pénzügyi bizottsága február 3-án kezdi meg s a hírek szerint még ezelőtt Argetoianu fontos módosításokat fog azon eszközölni.

A pénzügyminiszter a tíz hektárig terjedő birtokokra felvett adósságot 50 százalékkal óhajtja leszállíttatni és ezenkívül mellőzni kívánja a hitelezőknek a konverzióhoz való kötelező beleegyezését, amelyet az eredeti szöveg megkívánt és átruházza az egyezség engedélyezési jogát az illetékes törvényszék tagjából alakult bizottságra, amelyben a hitelezők és az adósok is delegálnak egy-egy tagot.

A nemzeti parasztpárt és a liberálisok a legelősebben szembe helyezkednek úgy ezzel a megoldással, mint Argetoianu eredeti tervével és így a parlamenti vita előreláthatólag hosszú és izgalmas lesz. A képviselőház és a szenátus I-én, hétfőn kezdik meg tárgyalásukat.

Csütörtökön az első interpellációs napon Trifu dr. antiszemita képviselő fog interpellálni a romániai szabadkőműves páholyok kérdésében. Egy bukaresti lap azt írta, hogy a par-

lament megnyitását február 15-ig elhalasztják. Ez az értesülés téves, amennyiben a parlament hétfőn valóban megnyílik, amikor is a speciális bizottságok a konverziós törvényjavaslatot fognak foglalkozni, amely új szerkesztésben kerül a bizottság elé. Mielőtt a konverziós javaslat a plénum elé jönne, letárgyalják az összes addig elhangzott interpellációkat is — legalább is ez a terve a kormánynak, hogy azután a konverzió megtárgyalására minél több idő maradjon.

Prágóban is tüntetést rendeztek az antiszemita diákok

PRAGA, január 30. A nacionalista csehszlovák diákok a Wenzel-téren tüntetést rendeztek, amelyek folyamán több zsidó diákot súlyosan inzultáltak. A tüntető és verekedő diákokat a rendőrök szétkergették. A diákok a külföldiekkel szemben numerusz klauzusz bevezetését kívánják.

A zsidók és kommunisták ellen tüntettek szombat délután Bukarest uccáin a vasgárdisták

BUCURESTI-BUKAREST, január 30. A vasgárdisták szombaton délután jelentős tömegekkel vonultak fel Bukarest uccáin. A tömegben táblákat vittek, le a kommunizmussal, lépjenek be a vasgárdába! felirásokkal. Az Atheneumban, amelyet ez alkalommal először bocsátottak rendelkezésükre, a vasgárda gyűlést tartott, amelyen sok szónoklat hangzott el. A szónokok többször antiszemita tónust ütöttek meg a kommunistákat azonosították a zsidókkal és ezzel kapcsolatban beszéltek a sorocai eseményekről, valamint arról, hogy Landau zsidó képviselő királyi audienciát kért.

Február 6-ig meghosszabbították az adóvallomási iver benyújtási határidejét

Bucuresti-Bukarest, január 30. (Az Uj Kelet tud.) Az adóvallomások határideje tudvaleg január 31-ikén lejárt és az adófizetők az utolsó napon valósággal megrohamozták az adóhivatalokat. A pénzügyminisztériumhoz a pénzügyigazgatóságok jelentették, hogy az adóbevallási iverket az adófizetők nagytömege még nem nyújtotta

be s a határidő meghosszabbítása ezért nagyon kívánatos volna. A pénzügyminisztérium emiatt úgy döntött, hogy az adóbevallási iverket február 6-ig még benyújthatók. Ugyanakkor nyomatékosan felhívják a közönség figyelmét, hogy a vallomási iverket mielőbb benyujtsák, mert február 6-a után újabb haladékokat nem adnak.

A nagyváradi városi tanács törölte a zsidó kórház 80.000 lejes viz- és villanyhátralékát

Kommercializálják a nagyváradi villamosműveket

Oradea-Nagyvárad, január 30. (Az Uj Kelet tud.) A nagyváradi városi tanács tegnapi ülésén Bazini Mihály, a városi villanyüzem igazgatója jelentést tett a villamosüzem helyzetéről. Bazini igazgató elmondta, hogy a villanyüzem helyzete egyre nehezebb lesz, mert azok a külföldi érdekeltségek, amelyek a villanyüzem iránt érdeklődtek és szükség esetén kölcsönökkel ellátták, ma már nincsenek abban a helyzetben, hogy támogassák. Eppen ezért azt a javaslatot teszi, hogy a város kommercializálja az üzemet és mielőbb kezdje meg azokat a munkálatokat, amelyek a kommercializálás keszítvételéhez szükségesek.

A városi tanács elfogadta az igazgató felterjesztését és azonnal döntött is afelől, hogy a kommercializált üzem igazgatójává dr. Soproni György jelenlegi interimbizottsági elnököt választják.

A városi tanács ezután a nagyváradi zsidókórház kérdésével foglalkozott. A zsidókórháznak 80 ezer lejes viz és villanyhátralék van, amelyet a nehéz körülmények között élő intézmény nagyon nehezen fizet. Az interim bizottság úgy döntött, hogy figyelembe véve a szépmultu zsidókórház jelenlegi helyzetét, törli a fennálló 80.000 lejes tartozást.

A zsidókórház vezetősége a gyűlés eredményének nyilvánosságára hozatala után köszönetét fejezte ki a városi tanácsnak.

Auboin február 7-én elhagyja Romániát

Bucuresti-Bukarest, január 30. A Nemzeti Bank francia szakértője, Auboin február 7-én megszünteti állandó romániai tartózkodását és visszautazik Párizsba, ahonnan a jövőben csak évente kétszer, háromszor látogat le Bukarestbe a Nemzeti Bank könyveinek átvizsgálására. Auboin eddigi munkatársa, Bolger továbbra is Bukarestben marad.

Felmentették Dobrescu Aurélt a vizsgálóbíró megrogalmazásának vádjá alól

Bucuresti-Bukarest, január 30. A bukaresti VII. kerületi járásbírószám ma tárgyalta azt a becsületsértési pert, amelyet Stanescu vizsgálóbíró intézett Dobrescu Aurel ellen, aki amikor egy tárgyalásra beidézték, egyetlen kérdésére sem adott választ és a törvényszék elnökénél tett nyilatkozatában ezt azzal indokolta, hogy Stanescu egyoldaluan vezette a vizsgálatot. A bíróság Dobrescu Aurélt felmentette a vád alól.

Bulgáriában zaklatják a román állampolgárokat

Bucuresti-Bukarest, január 30. A szófiai román követ jelentése szerint Bulgária újabb megszorító intézkedéseket léptetett életbe a területén tarózkodó román alattvalókkal szemben. Eszerint csak azoknak a Bulgáriában lakó románoknak engedik meg valamely foglalkozás üzését, akik naturalizáltak vagy a Curen-tul követeli, hogy a kormány hasonló intézkedésekkel válaszoljon a bulgároknak erre a lépésére.

Kommunista sejtet lepleztek le Brailában

Bucuresti-Bukarest, január 30. Brailában a sziguranca egy újabb kommunista sejtet leplezett le. A kommunisták Calipoli Marinescu asszony lakásán gyűltek össze. Vezetőjük egy Nicolae Munghet nevű ember volt és a brailai sejt szoros összeköttetést tartott fenn a galaci kommunistákkal. A letartóztatottakat Galacra kísérték, hogy itt folytassák le a vizsgálatot.

A csiki magánjavak ügye a Népszöveg előtt

Bucuresti-Bukarest, január 30. Genfből érkezett jelentés szerint a népszövegségi tanács pénteki ülésén tárgyalta a csiki magánjavak ügyét. A tanács, az előadó és Antoniadé román követ jelentésének meghallgatása után úgy határozott, hogy az ügyet annak jogi részének pontos átvizsgálása céljából a végleges döntés előtt egy jogi bizottságnak adja ki.

Zongorázik? Enekel?

A Moarvetz albumokban megkapja a legszébb magyar dalokat, minden új slágert, modern táncszámokat és a legújabb zongoradarabokat.

Náder	180 lej
Bárd-Moravetz album	180 lej
Milliók zenéje	40 lej
Megrendelhető a pénz és portóköltség előzetes beklüldése ellenében (postabélyegen is), vagy utánvétellel az Uj Kelet könyvosztálgában.	

Taxa postală
piatite in numerar
No. 224.716-929.

da Baron L. Pop (v. Telefon: 9-77. Eőf vonta 110, negyed 600, egészévre 120 havonta 1, negyed egészévre 10 doll. értékű valuta. Hirdetésért. Az „UJ KELET” bányái zsidó Cjkteink után ráj megjelölve.

A kormány be...

Landau képviselőnek szót a kamara mai ülésén. A legújabb módszer amit meghaladni az...

A kormánynak kellé hallgatni azt, amit mesél, torkára forras Nem ököllel. Ez volna. Hanem a ház a kitekerésével. Ez egyszerűbb és...

Egyébként is a kam el a drága idejét ef Hiszen fontosabb séges humor, amit a többségi honatyák megengednek maguk A sorocai halottak békében.

Hat zsidó halotté demes a kormány ny

Hol van itt a...

Hozzá tartozik a sz gazdaságpolitikájához: „Le kell szállni

Ha jól emlékszünk foglaltatott abban a amaly annak idején hatalmas feltűnést viharos tiltakozást. rültséget váltott ki.

Valami mégis esz ramból.

A jasií dohánygyá miatt kénytelen volt tania üzemet, míg ja. Utána pedig mé folytatni működését

A hirt, mint sajtó méltó jelenséget. ezen a nagyobb esz helyen, ha nem ker az a szó, hogy tult

Meg vagyunk ug hogy a jasií dohán termelés.

Valamint arról ig gon főlöseges és o termelés, mert tult is lehet, míg topro és kenyeret követe boulevardjain és fa országutjain.

Itt valami hiba zel a jasií dohány

Eszünkbe kell h program: az árak

Tessék: itt van.

De a dohánynál. adónál. De a szes

Hamarosan ne Olyan egyszerű, m

Es az a szomor szakértők sem ism

ban ássa alá a rev

Még meg se elhalasztják

Még meg sem ferencia s ime m jelentés, hogy el a világválság tr amióta a jóváté dezésének kérdé azóta az emberl sége a leszerelés dult, attól várta érdeklődéssel vár ülésen elhangzó őszinte enuciáci tatja a lelkeket é ket, hogy a válsá vihara után leg nem kell feláldoz rettetnes oltárá

Tragikus, hog leszerelési kont hangulatába a bák és hajógyu s hogy a leszere veszi kezdetét, a